
Helyi Esélyegyenlőségi Program

Nemesvámos Község Önkormányzata

2023-2028.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Bevezetés.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A település bemutatása	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Értékeink, küldetésünk	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Célok	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	34
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	52
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	60
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	68
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	75
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	76
1. A HEP IT részletei	76
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	76
Jövőképünk	77
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	79
3. Megvalósítás	84
3.1 A megvalósítás előkészítése	85
3.2 A megvalósítás folyamata	85
3.3 Monitoring és visszacsatolás	85
3.4 Nyilvánosság	85
3.6 Érvényesülés, módosítás	86
4. Elfogadás módja és dátuma	87

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Nemesvámos Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Nemesvámos létét a Bakony, Veszprém és a Balaton közelsége határozza meg. Ennek köszönheti tájképi előnyeit is, hiszen nagyszerű a rálátás a Bakony kéklő hegyeire, néhány helyről pedig ellátni a Balaton víztükréig. Ez az elhelyezkedés minden szempontból különleges helyzetet teremt, és teremtett mindig is a néprajztól kezdve a közlekedésen át a gazdálkodás sajátosságáig.

Az ősidőktől lakott település a "Via Magna", a Rómába vezető hadiút (ma Veszprém-Tapolca) mellett található, 12 km-re a Balatontól.

Már a lakóházak építési rendje is az utak menetét követi, hiszen a falu hajdanán csak egy hosszú utcából állt. Később ehhez az utcára csatlakozva, merőlegesen alakultak ki az úgynevezett közök. A gyalogos és szekér által használt szűk utcák adták meg a mai sajátos és egyedi faluképet.

A 12-13. században Vámos falu királynéi birtok volt, ahol a szolgálkból szabadok, majd nemesek lettek. Történetét 1207-től kezdve oklevelek segítségével kísérhetjük nyomon. A település a középkorban a Vámos nevet viselte, ami azt jelentette, hogy a lakosok vámszedési jogokkal bírtak. Vámos 1909-ben kapta a "Nemes" előnevet.

A község 1552 után, Veszprém elfoglalását követően a Magyarország középső részét elfoglaló török birodalom határvidékévé vált, s a XVI-XVII. században egyaránt adózott a magyar és török földesuraknak. A török katonai közigazgatás vallási tekintetben türelmes volt a keresztényekkel, s ezzel szabad utat engedett a reformáció terjedésének. A XVII. század folyamán Vámos tiszta református faluvá vált: az egyház fenntartásáról a nemesek gondoskodtak, fennmaradását is ők biztosították az ellenreformáció idején. Buda visszafoglalása (1686) s Magyarország felszabadítása után a falu megőrizte nemesi szabadságát. Az itt élő családok nagy része igazolta nemesi származását és ezáltal 1848-ig, a jobbágyszabadságig fenntartotta kiváltságait. A községi önkormányzatot is a közbirtokosságba tömörült nemesek irányították. A nagybirtokosok közül a XVIII. században veszprémi káptalan is újjá szervezte gazdaságát. A katolikusok az ő támogatásával szervezték meg plébániájukat 1773-ban. Ettől kezdve mindkét felekezet tartott fenn iskolát, amelyeket 1948-ban államosítottak. 1910-ben a lakosságnak közel

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

90%-a, 1941-ben 86%-a őstermelésből élt. 1941-ben a 619 mezőgazdasági kereső 18%-a cseléd és napszámos, 72%-a birtokos volt. A polgári korszak birtokviszonyait az 1945-ös földosztás, társadalmi rendjét a 1949-1989 között kiépülő szocialista rendszer gyökeresen átalakította.

1990 óta a község új fejlődési szakaszába lépett. Az önkormányzat a falu ipari célokra hasznosítható részén, a település rendezési tervének módosítását követően a kilencvenes évek elején megkezdte az ipartelepítést. Az első jelentős üzemzet zöldmezős beruházással a Fairchild Fasteners Fémipari Kft. létesítette (jogutódja: Alcoa -Köfém Kft.). A következő években olyan nagyvállalatok telepedtek le Nemesvámoson, mint az édességgyártó Haribo Hungária Kft., valamint az amerikai érdekeltségű, fűnyíró gépeket is gyártó MTD Hungária Kft. Jelenleg a községben mintegy 230 vállalkozás működik, ezek jelentős része hazai vállalkozó, bár a termelés volumenének zömét a multinacionális cégek adják. A Veszprémtől 5 kilométerre lévő faluban a megyei jogú város közelsége miatt, valamint az iparosodás hozadékaként nincs jelentős munkanélküliség.

Nemesvámos erőssége a történelmi múlt, amelynek egyes elemei megtekinthetők a falu látogatása során. Az egyik és talán legkiemelkedőbb látványossága Baláca, a római kori villagazdaság és romkert, ahol érdemes megtekinteni a gyönyörű mozaikpadlókat, falfestményeket és a gazdag használati tárgyakat bemutató múzeumot.

Messze földön híres, a régi időkben vámházként működő, ma azonban, Betyár Csárdaként ismert hely, amely a Savanyú Jóska bakonyi betyár idejében élte fénykorát. A környezet kiválóan alkalmas gyalogos, kerékpáros és lovas túrákra. Utóbbihoz a falu lovardái is lehetőséget nyújtanak. A faluban 7 szálláshely működik. A település életét sport- és kulturális rendezvények színesítik egész évben, melyben az önkormányzat aktívan közreműködik a helyi civil szervezetek támogatásával.

A település demográfiai helyzete, a populáció dinamikája Nemesvámoson nagyon sajátos, a népességstatisztikai adatok országos viszonylatban is kimagaslóan jók. A lakosság méretére, szerkezetére, valamint a születésekre, halálozásokra, és vándorlásra vonatkozó számadatok egyaránt biztató változásokat mutatnak.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	2 706	bázis év
2017	2 801	103,51%
2018	2 845	101,57%
2019	2 947	103,59%
2020	3 008	102,07%
2021	3 045	101,23%
2022	3 031	99,54%

Lakónépesség fogalma: a KSH definíciója szerint: az adott területen lakóhellyel rendelkező, és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma. Azaz az adott területen ténylegesen élő, jelenlévő népesség (a be nem jelentett lakó vagy tartózkodási hely változásokból eredő torzításokkal).

A lakónépesség száma 2022. december 31-én 3 031 fő volt.

Állandó népesség fogalma: A KSH definíciója szerint: "az adott területen lakóhellyel rendelkező személyek száma."

Az állandó népesség száma növekvő tendenciát mutat, 2021. december 31-én Nemesvámos állandó népessége 3 100 fő volt, 2022. december 31-re tovább nőtt, elérte a 3 158 főt. Az állandó lakosság

számának tekintetében tehát folyamatos növekedést tapasztalhattunk az elmúlt években, és a kedvező adottságok miatt várhatóan a jövőben is jelentős népességnövekedésre számíthatunk.

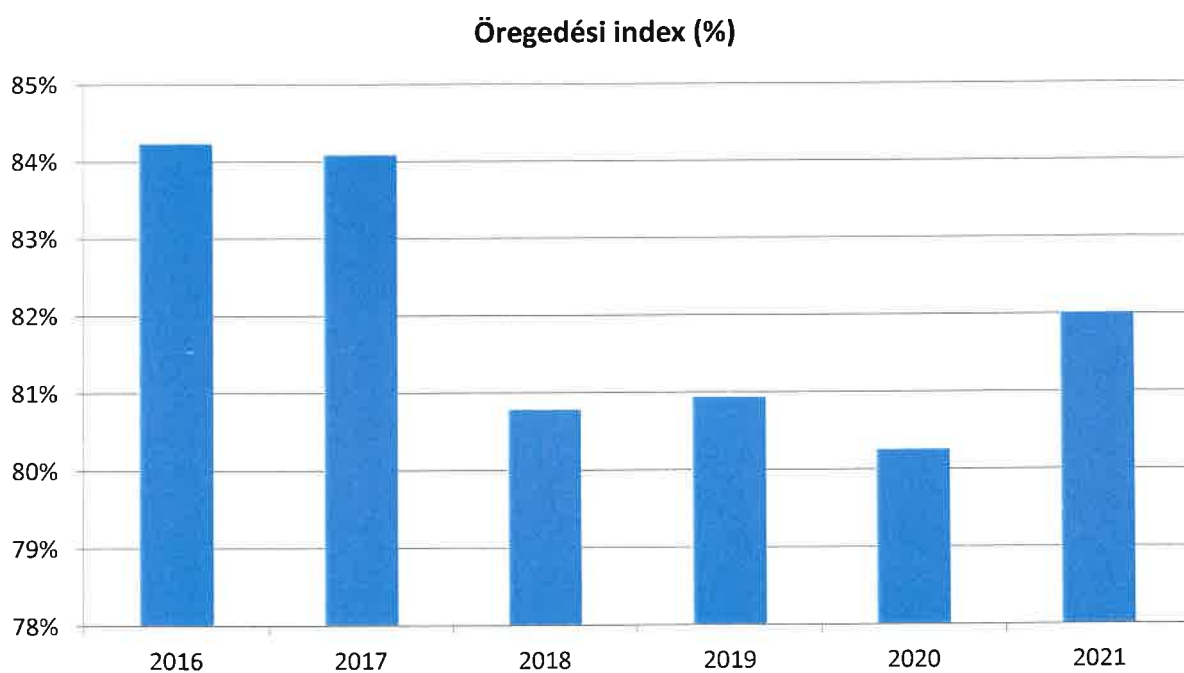

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 545	1 487	3 032	50,96%	49,04%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			101	3,33%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	279	256	535	9,20%	8,44%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	57	41	98	1,88%	1,35%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	915	846	1 761	30,18%	27,90%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	96	109	205	3,17%	3,59%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	198	235	433	6,53%	7,75%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

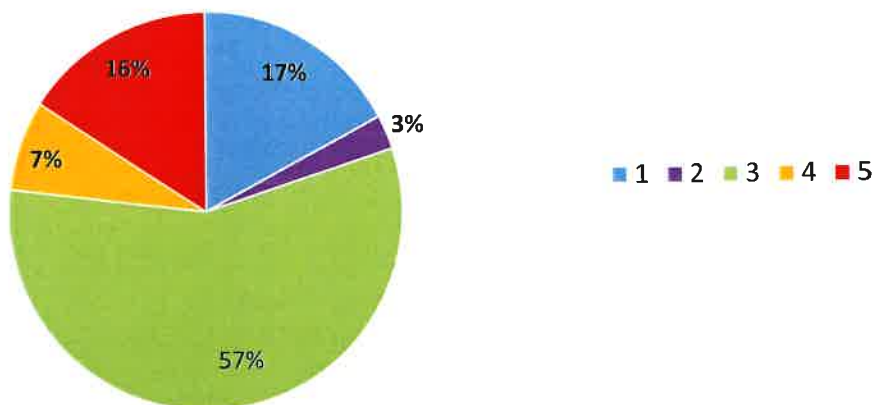
3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	374	444	84,23%
2017	391	465	84,09%
2018	412	510	80,78%
2019	433	535	80,93%
2020	443	552	80,25%
2021	465	567	82,01%
2022	496	579	85,66%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

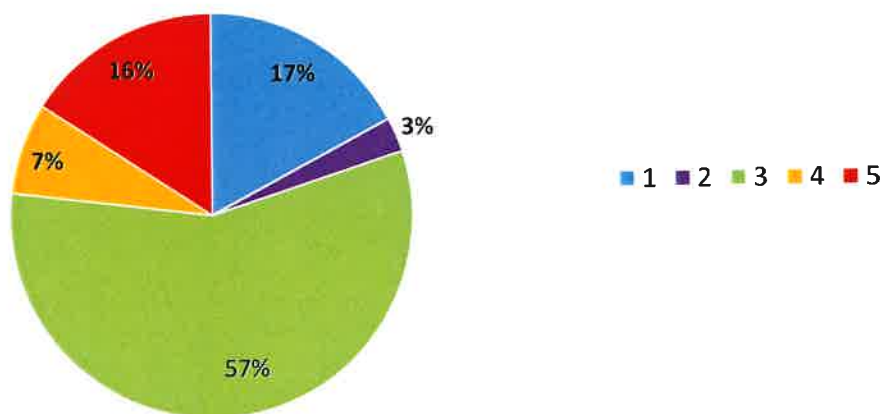

Az öregedési index megmutatja, hogy a településen milyen a népességszerkezet. Nemesvámoson az öregedési index folyamatosan 100 % alatt van, mivel a 0-14 éves korosztályba tartozók száma meghaladja a 60 év felettiek létszámát, ami esélyegyenlőség szempontjából bízató a jövőre nézve.

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

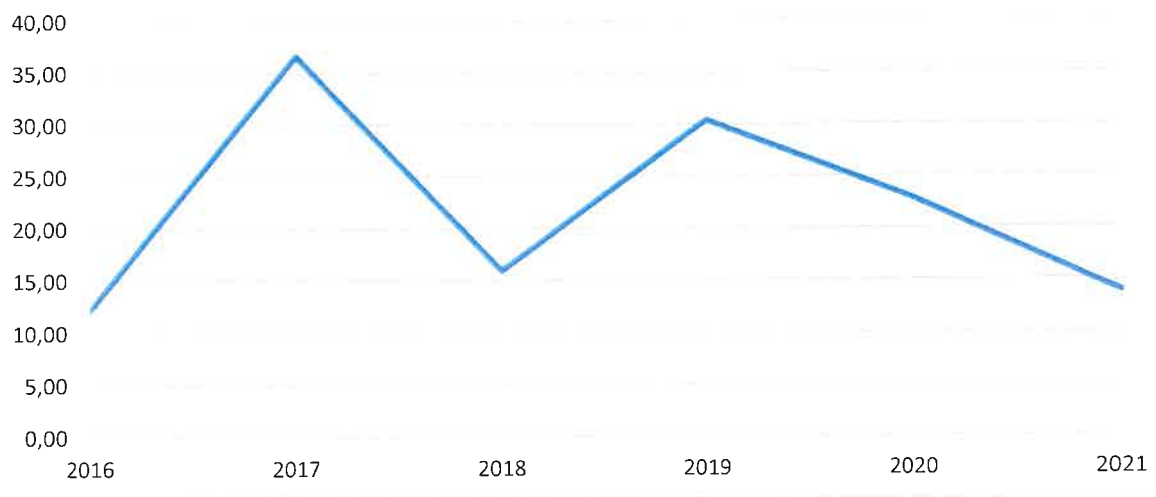
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	12,29
2017	36,68
2018	15,94
2019	30,39
2020	22,84
2021	13,88
2022	23,63

Forrás: TeIR,
KSH,TSTAR

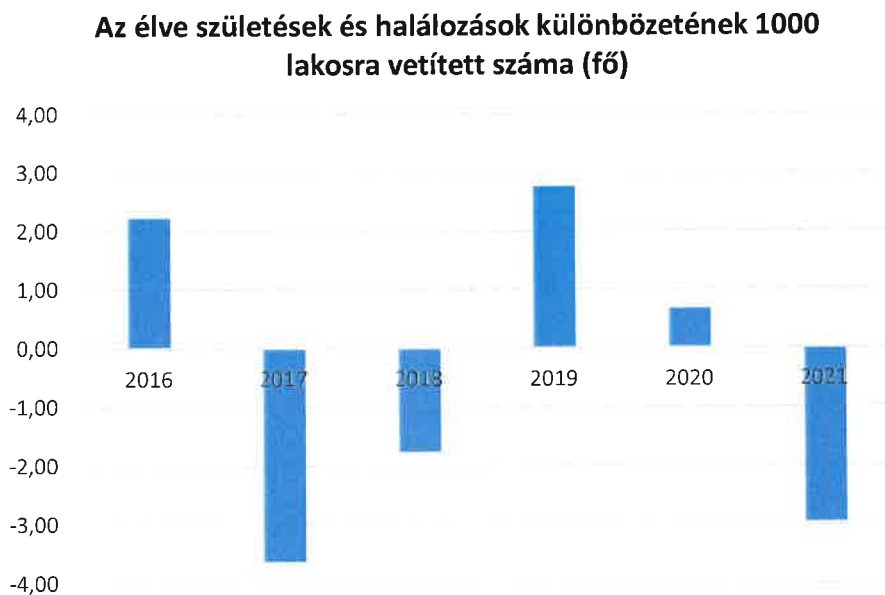
**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra
vetített száma (fő)**

A belföldi vándorlási mutató szerint jelentős a település vonzereje. Az elmúlt évek adatait vizsgálva elmondhatjuk, hogy a vándorlási egyenleg folyamatosan pozitív, ami azt jelenti, hogy magasabb a településre költözők száma, mint az elvándorlóké. Mindez a településünkön található munkalehetőségeknek, a település jó adottságainak és dinamikus fejlődésének köszönhető.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	2,23
2017	-3,63
2018	-1,77
2019	2,76
2020	0,67
2021	-2,97
2022	2,91

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élve születések száma 2022-ben meghaladta a halálozások számát, így az egyenleg pozitív. A népességnövekedéshez a belföldi vándorláson kívül a természetes szaporodás is hozzájárult.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek azonos minőségű szolgáltatásokra legyen esélye és lehetősége, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítése az élet minden területén kiemelten fontos.

Az önkormányzat az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja tevékenységét. A település fejlődését érintő egyes projektek kidolgozásában, a megvalósítást megelőzően számos esetben sor kerül lakossági fórumok, utca fórumok lebonyolítására, különböző igényfelmérésekre, adott esetben pályázatok társadalmazására, melyen az érdeklődők kifejthetik véleményüket, igényeiket a tervezett beruházás, fejlesztés vonatkozásában. A rendszeresen megjelenő önkormányzati lapban, a Hírmondóban a lakosság nyomon követheti a képviselő-testületi munkát, az ülésekről készülő jegyzőkönyvek összefoglalói közzétételével, az aktuális pályázatokról, tervezett fejlesztésekről, rendezvényekről is részletes a tájékoztatás. A településen működő civil szerveződések, egyházak is aktívan együttműködnek az önkormányzattal.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nemesvámos település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).
- A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

Az önkormányzat célja továbbá:

- az önkormányzat tulajdonában lévő épületben működő Nemesvámosi Petőfi Sándor Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola (a továbbiakban: általános iskola) vonatkozásában együttműködés az intézményfenntartó központ területi szervével (tankerülettel),
- az iskolaépület további korszerűsítése, bővítése fontos szempont, egy az iskolához közel megépülő tornacsarnok megvalósítása mellett,
- a jelenlegi 4 csoportszobás óvoda esetleg tovább bővítése az igényektől függően
- az általános iskola, a helyi sportegyesületek és a lakosság sportolási lehetőségei szélesítése céljából új sportcsarnok bővítése, valamint kültéri sportpályák (labdarúgó pálya, baseball pálya, atlétika pálya, stb...) létrehozása,
- a felújításra szoruló közök, utcák útburkolat felújítása, új időközben kialakított lakóterületeken szilárd burkolatú utcák megépítése,
- a korszerűtlen és alacsony befogadóképességű művelődési ház helyett egy a mai igényeket kiszolgáló kulturális központ megépítése,
- az ivóvízhálózat elavult, még cseréire szoruló szakaszainak rekonstrukciója,
- a csapadékvíz-elvezető rendszer korszerűsítése, bővítése, szükséges műtárgyak megépítése,
- a falu energetikai függetlenségét elősegítő napelem park kialakítása,
- a Nemesvámosa költözni kívánók, valamint a faluban élő fiatalok önálló életének megkezdése érdekében önkormányzati beruházásban bérlakások, értékesítendő lakások megépítése,

- a helyi gazdaság erősítése érdekében egy logisztikai raktározó létesítmény és hűtőház létrehozása, továbbfejlesztése például ún. vágópont létrehozásával, kapcsolódó vásártér kialakítása,
- turisztikai fejlesztések, a település idegenforgalmi jelentőségének megerősítése, együttműködés térségi szinten Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatával, TDM-mel, más turisztikai szervezetekkel, továbbá fejlesztési lehetőségek kidolgozása és együttműködés a Magyar Nemzeti Múzeummal a balácai római kori villagazdaság vonatkozásában,
- a település közösségi színtereinek fejlesztése az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok átalakításával, felújításával, pl. kültéri hagyományőrző kemencés udvar létrehozása,
- a helyi sajátosságok, hagyományok ápolása, értékek megőrzése terén folytatott tevékenység,
- az egész életen át tartó tanulás jegyében a helyi lakosság képzési lehetőségeinek szélesítése, ismereteik bővítése és az előadásokhoz, képzésekhez szükséges eszközök beszerzése,
- a Patak parkban minden korosztály részére a sportolási, szórakozási lehetőségek fejlesztése,
- a falu közterületei növénykultúrájának kialakítása újra értelmezését, például az ún. "Green City" mozgalom jegyében,
- az ún. szürkevíz hasznosítás támogatása a helyi lakosság körében tervezett beruházásokhoz, felújításokhoz kapcsolódóan,
- az „okos városok” projekthez csatlakozás, informatikai fejlesztések a közszolgáltatások terén,
- a településen keletkező zöld hulladék korszerű kezelésének, hasznosításának megoldása,
- a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összehangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal
(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció, stb.)

Nemesvámos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2016. évben megkezdte a település kül-, és belterületére vonatkozóan teljes körű, átfogó településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és a mellékletét képező szabályozási terv felülvizsgálatát, melynek eredményeként 2019. januárjában hatályba lépett az új HÉSZ. Hatályba lépett az ún. településképi követelményekről szóló önkormányzati rendelet és a kapcsolódó Települési Arculati Kézikönyv is elfogadásra került.

Az önkormányzat rendelkezik 5 éves gazdasági programmal, illetőleg bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepcióval is, melyet évente felül kell vizsgálnia. Mind a gazdasági program, mind a bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepció tartalma átfedést mutat jelen helyi esélyegyenlőségi programban foglaltakkal.

Az önkormányzat az anyagi lehetőségeihez mérten a prioritásként kezelt területeket, feladatokat illetően megteremti a fejlődés, a támogatás lehetőségét. Ugyanakkor hangsúlyozni szükséges, hogy az önkormányzatok feladatellátása, ezzel együtt a finanszírozási rendszer 2013. évtől átalakult, ennek köszönhetően az önkormányzat kizárólag saját forrásai terhére valósíthat meg feladatokat. Nehezíti, lassítja a település fejlesztéseit az ún. szolidaritási hozzájárulás, melyet az önkormányzat az állam felé fizet más nehéz helyzetben lévő önkormányzatok megsegítése érdekében.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az önkormányzat tagja a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulásának (VKTT). A Társulás keretein belül működő Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona által biztosított a családsegítés szociális alapszolgáltatás Nemesvámos közigazgatási területén.

A Társulás keretein belül működő VKTT Egyesített Szociális Intézmény által biztosított a településen a házi segítségnyújtás és az étkeztetés is. (Megjegyzendő, hogy 2019. január 1. napjától Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata biztosítja az önkormányzat részére megállapodás alapján ezen szolgáltatásokat.)

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisából, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott definíciója. Ahhoz azonban, hogy tudjuk vizsgálni a jelenséget, nem elég a hétköznapi értelmezés: pontosan kell definiálni, hogy ki számít szegénynek. Ez nem egyszerű feladat, hiszen számos tényezőt szükséges figyelembe venni, mivel a szegénység igencsak

komplex fogalom. Az Európa Tanács döntésének értelmében „szegénynek kell tekinteni egy személyt, egy családot, illetve egy embercsoportot abban az esetben, ha a rendelkezésükre álló erőforrások (anyagi, kulturális és társadalmi) oly mértékben korlátozottak, hogy kizárják őket a minimálisan megkövetelhető életformából abban az országban, amelyikben élnek”. Mi az a „minimálisan megkövetelhető életforma”? A minimálisan megkövetelhető életforma egyrészt nyilván szorosan összefügg egy-egy ország társadalmi-gazdasági szintjével, fejlettségével. Másrészt egyes tényezők (pl. szülők iskolai végzettség, gyerekek száma) erőteljesen gátolják ezen életforma megvalósulását.

Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek, településrészeknek, ahol „a nagyon alacsony az iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős a települési, lakóövezeti, térségi, koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újra termelődésének nagy valószínűsége jellemzi.” Ezen meghatározást alapul véve Nemesvámos község nem tartozik a mélyszegénység által sújtott települések közé.

A településen az élet, lakhatás veszélyeztetettségéből, illetve gyermek, időskorú, bántalmazott nő vagy fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő azonnali beavatkozást igénylő probléma nincs. Hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű személy évek óta nincs a községben, a roma származásúak szegregációja, illetve ellenük irányuló diszkrimináció sem jelentkezik.

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve a háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembevételével készítettünk elemzéseket. Az, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy adott településen, országtól, területi elhelyezkedéstől függően más és más.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	55,24	30,15
2017	54,46	27,75
2018	53,14	24,54
2019	52,67	24,17
2020	52,05	20,68
2021	54,58	22,75
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az SZJA adófizetők száma településünkön az elmúlt években folyamatosan nőtt. 2022-es adat még nem áll rendelkezésre.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Településünk a munkanélküliség szempontjából kedvező helyzetben van, a munkanélküliek száma és aránya az elmúlt években folyamatosan nagyon alacsony, nem éri el sem a megyei, sem az országos átlagot.

A korábbi évek adataihoz képest a munkanélküliek száma kis mértékben növekedett, 2020-ban elérte a 10 főt, ami a covid járvány miatt kialakult válság következménye, azonban fontos megjegyezni, hogy a munkanélküliek aránya messze elmarad az országos adattól. A 2020-as országos munkanélküliségi ráta 4,3 % volt, településünkön a regisztrált munkanélküliek aránya mindössze 0,5 %-ot ért el.

Az alábbi táblázatokba gyűjtött adatok, valamint az Ftt.-ben és az Mőtv.-ben foglalt feladatok alapján a településre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	0,65	1,54	1,10%
2017	0,85	1,42	1,14%
2018	0,95	2,14	1,55%
2019	1,40	1,91	1,66%
2020	2,33	2,21	2,27%
2021	2,05	2,01	2,03%
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.1. sz. táblázatban lévő adatok rámutatnak arra, hogy Nemesvámoson a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és a nők között.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresőök száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresőök száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	22	23	31	34	47	42
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	3,00	3,00	0,00	1,00	1,00
	%	9,09%	13,04%	9,68%	0,00%	2,13%	2,38%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	3,00	1,00	3,00	1,00	8,00
	%	4,55%	13,04%	3,23%	8,82%	2,13%	19,05%
26-30 év (TS 039)	Fő	2,00	4,00	2,00	7,00	7,00	4,00
	%	9,09%	17,39%	6,45%	20,59%	14,89%	9,52%
31-35 év (TS 040)	Fő	4,00	1,00	1,00	3,00	7,00	4,00
	%	18,18%	4,35%	3,23%	8,82%	14,89%	9,52%
36-40 év (TS 041)	Fő	2,00	2,00	5,00	3,00	5,00	3,00
	%	9,09%	8,70%	16,13%	8,82%	10,64%	7,14%
41-45 év (TS 042)	Fő	3,00	2,00	2,00	0,00	7,00	2,00
	%	13,64%	8,70%	6,45%	0,00%	14,89%	4,76%
46-50 év (TS 043)	Fő	3,00	3,00	3,00	1,00	3,00	3,00
	%	13,64%	13,04%	9,68%	2,94%	6,38%	7,14%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	1,00	2,00	3,00	2,00	1,00
	%	0,00%	4,35%	6,45%	8,82%	4,26%	2,38%
56-60 év (TS 045)	Fő	2,00	3,00	5,00	2,00	3,00	3,00
	%	9,09%	13,04%	16,13%	5,88%	6,38%	7,14%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	1,00	7,00	12,00	11,00	13,00
	%	13,64%	4,35%	22,58%	35,29%	23,40%	30,95%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nemesvámosi álláskeresőket a Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya regisztrálja. Az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel.

A munkanélküliek száma 2022-ben 36 fő volt, tehát tovább csökkent.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	36,36	75,00
2017	26,09	66,67
2018	22,58	71,43
2019	38,24	61,54
2020	40,43	52,63
2021	47,62	35,00
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A magyar lakosság iskolai végzettsége ugyan egyre kedvezőbb összetételű, de bizonyos kutatások azt is megmutatják, hogy az alacsony iskolai végzettség újra termelődik. Manapság is minden egyes „évjárat” körülbelül ötöde a munkaerőpiacon alig konvertálható alacsony iskolai végzettséggel (legfeljebb általános iskola) lép ki az oktatásból. Ennek egyik oka a lemorzsolódás, a középfokú oktatásban jelentős azok aránya, akik elkezdnek valamilyen iskolát, de nem fejezik azt be.

A hazai iskolai lemorzsolódás elleni összehangolt intézkedések szoros összhangban zajlanak az Európai Unió Bizottsága által javasolt és más uniós tagállamokban is végbemenő folyamatokkal. Az Európai Unió egyik kiemelkedő stratégiai célja a foglalkoztathatóság javítása 2020-ig. A foglalkoztathatósági adatok szoros összefüggést mutatnak az érintett potenciális munkavállalók iskolai végzettségének szintjével, a megszerzett képesítésekkel, ezért is irányul az Európa 2020 stratégia öt, számszerű célkitűzéseinek egyike az alacsony iskolai végzettségűek arányának visszaszorítására. Az uniós célkitűzés szerint az EU átlagában az oktatást-képzést középfokú végzettség/szakképzetség nélkül elhagyó 18–24 évesek arányát a korosztály 10 százaléka alá kell csökkenteni.

Az önkormányzat stratégiai partnerségi kapcsolatot hozott létre a Man at Work Kft.-vel Nemesvámos lakossága foglalkoztatásának elősegítése érdekében. A stratégiai partnerség célja többek között az aktív korú lakosság tekintetében a munka és foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, az álláskereső támogatásának biztosítása és a foglalkoztatási feszültségek enyhítése. Az önkormányzat több szociális szövetkezettel is együttműködik.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)	Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség		
			%	Fő	%	Fő	
2016	22	1	4,55%	5	22,73%	16	72,73%
2017	23	1	4,35%	3	13,04%	19	82,61%
2018	31	1	3,23%	8	25,81%	22	70,97%
2019	34	1	2,94%	6	17,65%	27	79,41%
2020	47	0	0,00%	10	21,28%	37	78,72%
2021	42	0	0,00%	14	33,33%	28	66,67%
2022	36	0	0,00%	16	44,4%	20	55,5%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.4. sz. táblázat egy fontos munkaerő – piaci helyzetre, a pályakezdekők helyzetére irányítja a figyelmet. A pályakezdekők elhelyezkedési esélye – a település adottságainak köszönhetően – kimagaslóan jónak mondható.

A nyilvántartott állás keresők száma viszonylag alacsony, azonban nem minden munkanélküli regisztráltatja magát. A nem regisztrált munkanélküliek számáról hivatalosan nincs tudomásunk, azonban időnként előfordul, hogy ilyen személyekről szerzünk tudomást.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A közfoglalkoztatás a társadalom legszűkebb rétegét nagy tömegben szolgáltatta és szolgált meg jelenleg is, elsősorban az ország hátrányos helyzetű régióiban, ahol piaci munkalehetőség nincs, vagy csak korlátozottan áll rendelkezésre, annak ellenére, hogy az elmúlt években több olyan jogszabály és intézkedés került bevezetésre, ami a közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerőpiacra történő integrációját erősíti és támogatja. Közfoglalkoztatottként olyan természetes személy foglalkoztatható, aki a kormányhivatalnál nyilvántartott állás kereső. Közfoglalkoztatási jogviszony csak határozott időre létesíthető, próbaidő kikötése nélkül. A közfoglalkoztatás megújult rendszerében a közfeladatok ellátása mellett kiemelt fontosságú, hogy munkájuk értékteremtő legyen.

Szükséges hangsúlyozni, hogy a közfoglalkoztatás csak átmeneti megoldást nyújt a munka nélkül maradt lakosság számára, nem lehet tartós célként meghatározni a közfoglalkoztatási programban való részvételt.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket.

Az önkormányzat 2016-ig évről-évre részt vett a közfoglalkoztatásban. A közfoglalkoztatottak az önkormányzat szervezetében működő falugondnokság keretein belül dolgoztak. A közfoglalkoztatásban jelentős csökkenés figyelhető meg. 2017-től ilyen igény nem mutatkozott. A közfoglalkoztatottak nemzetiségi hovatartozásáról nincs nyilvántartott adatunk.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	15	12
2017	18	7
2018	18	5
2019	9	0
2020	43	0
2021	5	0
2022	13	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Nemesvámoson a foglalkoztatáshoz való hozzáférés minden tekintetben kiváló, a helyben található munkahelyek nagyon magas számának köszönhetően.

A foglalkoztatás egyik mutatója a helyi munkahelyek, vállalkozások száma. Nemesvámoson 1990-ben kezdődött az a folyamat, amelynek következtében kialakult Nemesvámos ipari negyede, melybe az alábbi, ma is működő jelentős vállalkozások (cégek) települtek:

- HARIBO Kft. – élelmiszeripar
- Csatári Plast Kft. – fémmegmunkálás
- Arconic Kft. (korábbi nevén: Alcoa-Köfém Kft.) – fémmegmunkálás
- Vámos-Vill Kft. – villanyszerelés
- Vitaflóra Kft. – növényi tápoldatok
- Vesz-Mont 2000 Kft. – célgépgyártás, ipari automatizálás, szereléstechnika
- GNSZ Kft. – szerszámtervezés és szerszámgyártás
- Peiba Kft. – tökmagolajgyártás

A községben mintegy 341 vállalkozó folytat tevékenységet, illetve vállalkozás működik, ezek jelentős része hazai vállalkozó, bár a termelés volumenének zömét a multinacionális cégek adják. A vállalkozások közül kiemelkedik 3-4 olyan vállalkozás, melyek időről-időre bővítik kapacitásaikat, fokozva ezzel termelékenységüket, és újabb munkahelyeket teremtenek. Szalag mellett dolgozó betanított munkásoknak épp úgy adódik munkalehetőség, mint közép-, vagy felsőfokú végzettséggel rendelkező műszaki, gazdasági szakembereknek.

Az önkormányzat évről-évre elismeri azokat a nagy vállalkozásokat, amelyek az elmúlt évtizedekben itt is megerősödve munkahelyeket teremtettek, fejlesztésünket segítő adót fizettek, s elismertséget hoztak Nemesvámosnak.

A településen üzletben folytatott kereskedelmi tevékenységet 27 kereskedő végez, ebből kiskereskedelmi tevékenységet 25, nagykereskedelmi tevékenységet pedig 3 kereskedő folytat. A vendéglátóhelyek száma 7 db, a szálláshelyek száma szintén 7 db a településen.

A település közlekedési adottságai nagyon jók, gépjárművel és tömegközlekedéssel egyaránt megközelíthetők a közeli települések, városok.

A legközelebbi centrum, egyben a megyeszékhely Veszprém. Nemesvámos elhelyezkedése földrajzi szempontból nagyon kedvező, közvetlenül Veszprém mellett van, ahova kiváló a buszközlekedés, valamennyi buszárat közvetlen járat, a fővárosba egy, vagy kettő átszállással utazhatunk.

A településen vasúthálózat nincs, tömegközlekedési eszközök közül kizárólag buszközlekedéssel keresztül érhető el. A fővárosba a megyeszékhelyről, Veszprémből van vonatközlekedés.

A megyei jogú várost már biztonságos kerékpárúton is el lehet érni. A települést Veszprémmel összekötő kerékpárút megkönnyíti az ingázók közlekedését, ami mindkét irányban jelentős, hiszen amellett, hogy a településről sokan dolgoznak Veszprémben, több multinacionális cég működik Nemesvámoson, ahol sok a veszprémi munkavállaló is.

Az önkormányzat európai uniós forrásból megvalósította 2016. évben a települést Tótvázsonnyal összekötő vegyes forgalmú kerékpározásra is alkalmas utat, mely a gazdálkodók munkavégzésének elősegítése mellett a környezetkímélő munkába járást és turizmus erősítését is támogatja.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	22	3
2017	23	3
2018	31	2
2019	34	0
2020	47	0
2021	42	1
2022	36	0

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő program nincs a településen, ilyen jellegű programra nincs szükség, a helyi viszonyoknak köszönhetően minden fiatalnak lehetősége van helyben, Nemesvámoson munkaviszonyt létesíteni.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Nemesvámoson a pályaválasztással kapcsolatos tájékoztatásra osztályfőnöki órákon kerül sor az iskolában. A településen foglalkoztatást segítő mentorprogram indítására az elmúlt években azért nem volt szükség, mert évek óta nincs pályakezdő munkanélküli. A községben olyan magas a munkahelyek száma, hogy a fiatalok vagy helyben, vagy a szomszédos megyeszékhelyen a tanulmányaik végeztével azonnal el tudtak helyezkedni.

Foglalkoztatási program „Veszprémben a jövőd” elnevezéssel jött létre – Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Veszprémi Szakképzési Centrum, a BAKONYKARSZT Zrt., a JOST Hungária Bt., a Pannontej Zrt., valamint az Életet Segítő Alapítvány közreműködésével – amely egy olyan mentorprogram, amely a pályakezdő fiatalok foglalkoztatását segíti, a helyben történő munkába állást támogatja. Célja kettős, a fiatalok segítésén túl a munkaerőhiány csökkentését is előmozdítja. Társadalmi érdek, hogy a térségben tanuló fiatalok ugyanitt helyezkedjenek el. A mentorprogram során a szakképzettséget szerző végzősöknek mentori közreműködéssel és ösztöndíjjal olyan támogató közeget biztosíthatnak, amely segíthet a pályakezdő fiatalok számára az első munkahellyel együtt járó esetleges elakadások leküzdésében. A tervek kivitelezésében döntő szerephez jutott a Szakképzési Centrum, amely maga is elkötelezett abban, hogy minél több tanulót vonzzon be a szakképzésbe, magas színvonalú képzést nyújtson, illetve megakadályozza a diákok lemorzsolódását. Egy olyan környezet teremtése volt a cél, ahol a végzősök és a vállalatok között szoros kapcsolat alakul ki, és ennek hatására itt találhatnak munkahelyet.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Magát roma nemzetiségűnek valló személyekről a településen nincs tudomásunk. A mélyszegénységben élők saját fenntartású intézményben történő foglalkoztatottsága vonatkozásában kijelenthető, hogy a településen a mélyszegénység nem jellemző, ezért e társadalmi csoport foglalkoztatása, mint feladat nem releváns, ugyanakkor az önkormányzat az általa fenntartott intézménye (óvoda), általános iskolai közétkeztetés vonatkozásában megüresedő álláshelyei (technikai személyzet) vonatkozásában figyelembe veszi a jelentkezők életkörülményeit a döntés meghozatala során.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az egyének gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, amely összesen húszféle diszkriminációra okot adó tulajdonságot sorol fel. Ilyen például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás. A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós, vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport.

Az önkormányzattal szemben a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

A versenyszférában sincs tudomásunk arról, hogy valakit a származása, a nemzeti-etnikai hovatartozása miatt diszkrimináltak volna.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei településünkön adottak. Az általános iskolai képzés során évről évre egyre hangsúlyosabb szerepet kap a digitális eszközök alkalmazása, illetve a diákok informatikai ismereteinek bővítése. Az elmúlt években pályázati lehetőségek és helyi cégek felajánlása révén sikerült az általános iskola ehhez szükséges eszközállományát bővíteni, így bátran állíthatjuk, hogy Nemesvámoson a fiatalok számára a közoktatási rendszeren belül is maximálisan biztosítva van a digitális tudás megszerzésének lehetősége. Mindemellett szerencsés helyzetben vagyunk a tekintetben, hogy a covid járvány időszakában bevezetett digitális oktatás során községünk lakói nem kerültek hátrányos helyzetbe, hiszen a lakosság anyagi helyzete, technikai eszköz-ellátottsága megfelelőnek bizonyult az otthoni online tanulás kivitelezéséhez. Kevés esetben voltak hiányosak az otthoni online tanulás feltételei, ezekben az esetekben helyi összefogással sikerült kezelni a problémát, így településünkön az egyes társadalmi csoportok közti digitális szakadék nem jelent meg markánsan, a digitális oktatás a körülményekhez képest zökkenőmentesen tudott megvalósulni. A fiatalok körében tehát elmondható, hogy minden lehetőség adott a digitális ismeretek megszerzésére, bővítésére, illetve az ehhez szükséges eszközökhöz való hozzáférésre. A fiatal korosztály esetében inkább a közösségi oldalak használatának veszélyei, azok felismerése és kezelése, a digitális függőség kialakulásának veszélye, az online bullying jelensége jelenthet olyan problémát, amelynek terén nem elsősorban a digitális ismeretek, hanem sokkal inkább az online tudatosság, az internet-biztonság elsajátítása szükséges.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális ellátások alapvető célja, hogy védelmet nyújtsanak a társadalmi egyenlőtlenségekből eredő szegénységgel és egyéb kockázatokkal szemben. A társadalmi jellemzőkben fennálló, országon belüli területi különbségek a szociális ellátórendszerek felé eltérő igényeket támasztanak. Az ország egyes térségeiben élők különböző szociális igényeit nagyban befolyásolja a lakosság jövedelmi, munkaerő-piaci helyzete, korszerkezete, egészségi állapota. A jövedelmek és a munkaerő-piaci helyzet különbségeit elsősorban az eltérő gazdasági fejlettség határozza meg. A szociális védelmi rendszer biztosítási alapon járó ellátásait a kedvezőbb foglalkoztatási helyzetű régiók lakossága nagyobb arányban veheti igénybe. A magyar szociális védelmi rendszerben – a biztosítási alapon járó ellátásokhoz hasonlóan – kifejezetten magas az univerzális támogatások aránya, amelyek bizonyos élethelyzetben, életkorban mindenkinek járnak. A népesség korösszetétele, ezen belül elsősorban a gyermekkorúak és az időskorúak arányának területi különbségei eltérő igényeket támasztanak az ellátórendszerek felé. A lakosság egészségi állapota ugyancsak meghatározza a szociális ellátás iránti igényeket. A különböző igények kielégítésére számos támogatás, ellátás, kedvezmény létezik, szabályozásuk folyamatosan változik. Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény, jelentős mértékben módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993. évi III. törvényt (a továbbiakban: Szt.-t). A változtatással a kormány célja az volt, hogy megújítsa a szociálisan rászorulókat támogató rendszerét.

Pénzbeli juttatások: időskorúak járadéka, foglalkozást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, települési támogatás. Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli juttatások részben vagy egészben természetbeni szociális ellátásként is nyújthatók. Természetbeni ellátás lehet a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi ellátásra való jogosultság, illetve a települési támogatás egyes fajtái is adhatók természetben nyújtott támogatásként az igénylők részére.

Az állami szabályozási hatáskörben nyújtott és az önkormányzati támogatásokkal kapcsolatos feladatok 2015. március 1. napjától elválasztásra kerültek egymástól. Az állam által biztosított támogatási formákon túl, a településen élők szociális támogatással való ellátása az önkormányzatok feladata lett.

Az Szt. 2015. március 1. napjától csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, az önkormányzatok által biztosított ellátások feltételeit a helyi szociális rendeleteknek kell tartalmazniuk. A Szt. az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit ír elő, hogy az önkormányzat a

helyi viszonyokhoz mérten a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt. A települési támogatás egyes típusait és a jogosultság feltételeit az önkormányzat rendeletében határozza meg. E törvény előírásait a Képviselő-testület az egyes szociális ellátásokról szóló 13/2015. (IV.30.) önkormányzati rendeletébe is beépítette.

A települési támogatás formái a községben:

- rendkívüli települési támogatás
- temetési támogatás
- lakhatási támogatás

2021 január 1-jétől az önkormányzati rendeletben két támogatási forma, a hátralék támogatás és az ápolási támogatás hatályon kívül helyezése volt több szempontból is indokolt az elmúlt évek tapasztalata alapján. Hátralék támogatás iránti kérelmet évek óta senki sem nyújtott be, az ápolási támogatás pedig egy párhuzamos támogatási formaként létezett egy másik – a járási hivatalnál igényelhető – ellátással, az ápolási díjjal.

2022-ben Nemesvámoson 16 személy szociális célú tűzifa támogatásban részesült, mely a települési támogatáson kívül eső támogatási forma, amely érinti a munkanélkülieket és más szociálisan rászoruló személyeket is.

A munkanélküliek száma magasabb volt, mint az ellátottak száma, ami azt jelenti, hogy nem minden munkanélküli jogosult álláskeresői ellátásra.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	22	1,17%	8	36,36%
2017	23	1,18%	10	43,48%
2018	31	1,61%	15	48,39%
2019	34	1,72%	18	52,94%
2020	47	2,33%	29	61,70%
2021	42	2,09%	29	69,05%
2022	36		21	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	3	13,64%	0	0,00%	11	50,00%
2017	3	13,04%	2	8,30%	13	56,52%
2018	1	3,23%	2	5,29%	16	51,61%
2019	1	2,94%	2	5,47%	19	55,88%
2020	1	2,13%	2	4,96%	30	63,83%
2021	6	14,29%	3	6,36%	35	83,33%
2022	n.a.		n.a.		n.a.	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	1
2021	1
2022	1

Forrás: TeIR, KSH

Az aktív korúak ellátásának formái:

- Rendszeres szociális segély
- Foglalkoztatást helyettesítő támogatás

Aktív korúak ellátásában az a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személy részesülhet, aki nem rendelkezik rendszeres megélhetést biztosító jövedelemmel és egészségkárosodott, vagy öt éven belül

betölti a rá irányadó nyugdíjkorhatárt. A jogosultságot évente felül kell vizsgálni, mert 2012. január 1-től csak annak folyósítható ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt (vagy 30 nap közérdekű önkéntes munkát) tud igazolni.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatási formája jelen van a településen. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. 2012. évtől csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni. Rendszeres szociális segélyre lehet jogosult, aki egészségkárosodott, vagy aki az 55. életévét betöltötte, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aki nem rendelkezik megélhetést biztosító jövedelemmel.

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma nulla. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma 2017-ban jelentős mértékben csökkent, mert a korábban jogosult személyek közül nagyon sokan elhelyezkedtek.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosultak száma az utóbbi években nagyon alacsony, ez leginkább a helyben lévő munkalehetőségeknek köszönhető.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. Emellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Hazánkban jelenleg csak a lakosság tíz százaléka lakik albérletben, a megfizethető és biztonságos bérlakásszektor azonban sokkal több ember lakhatási problémáján tudna javítani. A jelenlegi intézményi, szabályozási és ellenőrzési feltételek mellett a tulajdonos számára kockázatos kiadni a lakását, a bérlőnek pedig nem nyújt hosszabb távon megfizethető és biztos lakhatást a magánbérleti szektor. Főleg a nagyvárosokban nagymértékben drágultak az albérletárak.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzei szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzei ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	932	10	10,73	28,43	98,93	98,93
2017	945	13	13,76	28,25	80,53	98,62
2018	959	14	14,60	27,95	83,63	100,00
2019	982	23	23,42	27,29	78,92	96,23
2020	993	11	11,08	27,09	80,97	98,09
2021	1010	17	16,83	26,83	83,47	100,00
2022	1019	19	18,65	20,41	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakhatásra vonatkozó adatok, a településen lakók anyagi helyzetének egyik mutatója. A település fejlődésének egyik mutatója, hogy milyen mértékű az új lakások építése, ami a népességyarapodással is összefüggésbe hozható.

Nemesvámoson jellemzően családi házak épültek, épülnek. Veszprém közelsége miatt kedvelt letelepedési célpont. A lakásállomány tekintetében 2008 óta folyamatos emelkedést tapasztalunk.

a) bér lakás-állomány

Aki korlátozott anyagi lehetőségei miatt nehezen tud megfelelő helyen saját tulajdonú lakást vásárolni, több módon is rossz helyzetbe kerülhet. Vagy lakást bérel nagyon drágán, és a jövedelme nagy részét kifizeti albérletre, vagy lakást vesz hitelre, amivel azt a kockázatot vállalja, hogy ha nem fizeti a törlesztőrészeket, elveszítheti lakhatását.

A településen bér lakás állomány jelenleg nincs, azonban a helyi fiatalok önálló élete megkezdésének elősegítése céljából, valamint a folyamatosan növekedő – más településekről, megyékből a településre érkező - lakhatási lehetőségeket keresők miatt az önkormányzat bér lakások és értékesítésre szánt lakások építését tervezi.

3.4.2. számú táblázat - Bér lakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bér lakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	932	0	0	0	0	0	0
2017	945	0	0	0	0	0	0
2018	959	0	0	0	0	0	0
2019	982	0	0	0	0	0	0
2020	993	0	0	0	0	0	0
2021	1010	0	0	0	0	0	0
2022	1019	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Nemesvámoson szociális lakásállomány nincs tekintettel arra, hogy erre vonatkozó igény ez idáig nem jelentkezett.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Nemesvámoson elégtelen lakhatási körülmények között élő személyről nincs tudomásunk.

A hajléktalanság egy életkörülmény, amelyben emberek nem rendelkeznek állandó, megfelelő minőségű és biztonságos lakhellyel. A hajléktalan emberek nem rendelkeznek kellő kapcsolati tőkével vagy jövedelemmel, amely átsegítené őket a lakhatási problémákon. Ennek hiányában nehezebben jutnak állandó jövedelmet biztosító munkahelyhez, nehezebben jutnak lakhatási lehetőséghez, élelmiszerhez, ruházathoz és mindazokhoz a javakhoz, amelyek az egyszerű túléléshez szükségesek egy mai ember számára

A hajléktalanság főbb okai:

- továbbra is az elvált, otthon nélkül maradt férfiak, (de már nők is!);
- állami gondozásból, minden háttér nélkül kikerült gyerekek;
- megszűnő munkahelyek, fizetésképtelenség, albérleti felmondás;
- családon belüli erőszaktól menekülő nők;
- kevés jövedelem, magas lakbér, rezsiköltség, minimális jogvédelem, kilakoltatás;
- és új jelenséggént menekültek táborból való elbocsájtása.

A helyi népességnyilvántartás adatai szerint 2015 óta van ugyan 1 fő hajléktalan személy a településen, azonban a gyakorlatban ez a személy egy ismerősénél él elfogadható körülmények között és alkalmi munkákból él.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	3	28
2017	2	24
2018	3	24
2019	2	33
2020	3	28
2021	3	21
2022	3	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakhatást segítő támogatás Nemesvámoson a lakhatási támogatás, ami a települési támogatás egyik formája. Településünkön kizárólag természetbeni támogatásként adható a lakhatási támogatás.

e) eladósodottság

Az eladósodottság mértékét illetően nincsenek adataink, csupán becsléseket tehetünk. Általánosságban elmondható, hogy a lakhatás, a lakásfenntartással kapcsolatos rendszeres kiadások viselése, illetve a lakáscélú hiteltörlesztése nagy terhet jelent a családok számára. Az eladósodottság megelőzése érdekében nyújtható a fentebb említett lakhatási támogatás, illetve rendkívüli települési támogatás. A tapasztalatból tudjuk, hogy településünkön is több esetben előfordult, hogy ingatlanra végrehajtási jog kerül bejegyzésre, ingatlanok, vagyontárgyak végrehajtás keretében értékesítésre kerültek, amely arra utal, hogy több háztartás is jelentős mértékben eladósodott.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen nem találhatóak nagy számban lakóingatlanok. Ezen ingatlanok részben közművesítettek. A településen belül a közműszolgáltatásokhoz való hozzáférés megoldott.

A közösségi közlekedéshez való hozzáférés teljes mértékben jónak mondható, mindenki számára biztosított.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői)

Nemesvámoson szegregált lakókörnyezet egyáltalán nincs.

b) a telepen/szegregátumban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya

Településünkön nincsenek szegregátumban élők.

c) területek a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Településünkön szegregációval veszélyeztetett terület nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészség alapvető emberi jog, ami teljes fizikai, lelki és társadalmi jólétet jelent, és nem egyszerűen a betegség vagy a fogyatékosság hiányát. Az egészséghez való jog tágabb értelmű, mint az egészségügyi ellátáshoz való jog.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény célja többek között:

- elősegíteni az egyén és ezáltal a lakosság egészségi állapotának javulását, az egészséget befolyásoló feltétel és eszközrendszert,
- hozzájárulni a társadalom tagjai esélyegyenlőségének megteremtéséhez az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük során,
- meghatározni az egészségügyi szolgáltatások általános szakmai feltételeit, színvonalának garanciáit,
- lehetővé tenni az egyéni és a közösségi érdekek harmonikus érvényesülését, a mindenkori népegészségügyi célok elérését, a szükséges erőforrások előteremtését, optimális felhasználását és az egészségtudományok fejlődését.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A község egészségügyi ellátása megfelelő, az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés senkit nem ér. Az egészségügyi alapellátást 1 fő háziorvos látja el. Az egészségházat, melyben az orvosi rendelő és a védőnői szolgálat működik az önkormányzat 2008. évben felújította, teljes mértékben akadálymentessé tette. A fogyatékkal élők számára Braille írásos piktogramok segítik a tájékozódást az ügyfélforgalmi helyiségben. Gyógyszertár hiányában ún. „kézi gyógyszertár” működik az egészségházban, mely kielégíti a lakosság részéről jelentkező gyógyszerigényeket.

Az orvosi ügyelet, valamint a fogorvosi ellátás és ügyelet Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött szerződés keretében áll a nemesvámosi lakosok rendelkezésére. A településen a háziorvos látja el a gyermekorvosi feladatokat is.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	0	47	8,00
2017	1	0	0	0	27	7,16
2018	1	0	0	0	33	6,63
2019	1	0	0	0	19	4,91
2020	1	0	0	0	36	6,50
2021	1	0	0	0	29	7,08
2022	1	0	0	0	38	7,33

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A háziorvosi ellátást a társadalombiztosítás szempontjából biztosítottak tekinthető személyek, valamint az egészségügyi szolgáltatásra jogosult (a továbbiakban együtt: biztosított) személyek térítésmentesen vehetik igénybe. A biztosítottak tekinthető személyek körét tételesen a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 5. §-a határozza meg. E szerint biztosított személynek kell tekinteni például a munkaviszonyban (közalkalmazotti, közszolgálati, kormányzati szolgálati, szolgálati jogviszonyban) állókat tekintet nélkül arra, hogy foglalkoztatásuk teljes vagy részmunkaidőben történik, a szövetkezeti tagot, az álláskeresőt támogatásban részesülő személyt, a kiegészítő tevékenységet folytatót nem minősülő egyéni és társas vállalkozót, a díjazás ellenében munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében (megbízási szerződés alapján, egyéni vállalkozónak nem minősülő vállalkozási jogviszonyban) személyesen munkát végző személyt, az egyházi személyt és meghatározott feltételekkel a mezőgazdasági őstermelőt. A biztosítottak körén kívüli, egészségügyi szolgáltatásra jogosultak körének felsorolását a Tbj. 16. §-a tartalmazza. Ilyennek minősül - többek között - az, aki az egészségbiztosítás pénzügyi ellátásaiban (táppénzben, terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban) részesül, aki oktatási intézmény hallgatója,

nyugdíjas, magyar állampolgárságú kiskorú, fogvatartott, belföldinek minősülő hajléktalan, továbbá aki az egészségügyi szolgáltatásra külön megállapodást kötött.

Az egészségügyi alapellátás körébe tartozó ellátásokat az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény határozza meg. Az egészségügyi alapellátás célja annak biztosítása, hogy a beteg a lakóhelyén, illetve annak közelében választása alapján igénybe vehető, hosszú távú, személyes kapcsolaton alapuló, folyamatos egészségügyi ellátásban részesüljön, nemétől, korától és betegsége természetétől függetlenül.

A háziiorvosi ellátás szolgáltatásai:

A biztosított a háziiorvosi, házi gyermekorvosi (a továbbiakban együtt: háziiorvosi) ellátás keretében térítésmentesen jogosult

- az egészséges életmód segítségét szolgáló (például táplálkozási) tanácsadásra és egészségi állapotának folyamatos figyelemmel kísérésére (szűrés),
- betegsége esetén a háziiorvosi rendelőben, illetve amennyiben egészségi állapota indokolja az otthonában történő orvosi vizsgálatra és gyógykezelésre - ideértve az ellátás során felhasznált, az elsősegély keretében alkalmazott gyógyszert (kivéve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszert), illetve kötszert is -,
- a háziorvos által kezdeményezett, a biztosított otthonában történő szakorvosi vizsgálatra és véleményre,
- krónikus betegsége esetén háziiorvosi gondozásra, életvezetési tanácsadásra és a gyógykezeléshez szükséges, a biztosított vagy a gondozását végző személy által használt diagnosztikus és terápiás eszközök használatának megtanítására,
- a háziorvos rendelése, beutalása szerint az alapellátás keretében végzett szakápolásra, járóbeteg szakellátásra és fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásra,
- keresőképeségének elbírálására (például táppénzre való jogosultság megállapításához),
- egyéb orvos szakértői vizsgálatra és szakvéleményre, amennyiben az társadalombiztosítási ellátásra vagy szociális juttatásra, illetve külön jogszabályban meghatározott kedvezményre való jogosultság megállapítására irányul.

A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a háziorvos feladatkörébe tartozik különösen az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

A háziorvos feladatkörébe tartozik továbbá:

- a terhesgondozásban való közreműködés,
- a közegészségügyi-járványügyi feladatok ellátása,
- az egészségnvelésben és az egészségügyi felvilágosításban való részvétel,
- külön jogszabályban foglaltak szerint az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok elvégzése és az egyes népegészségügyi célú, célzott szűrővizsgálatokban való közreműködés, valamint együttműködés az ellátási területén ilyen szűrővizsgálatot végző egészségügyi szolgáltatóval és a végrehajtásért felelős szervvel,
- az önkormányzattal kötött szerződésben rögzítettek szerint az ügyeleti szolgálatban való részvétel,
- külön engedély alapján a kézi gyógyszerár kezelése,
- külön jogszabályban meghatározott orvosi, orvosszakértői feladatok,
- külön jogszabályban foglaltak szerinti halottvizsgálat ellátása.

A háziorvos szükség esetén minden olyan közegészségügyi-járványügyi intézkedést megtesz, amely a lakosság egészségének megóvása érdekében szükséges.

A háziorvos külön jogszabályokban foglaltak szerint végez:

- védőoltást és azzal kapcsolatos tennivalókat,
- fertőző betegségekkel és fertőző betegségekre gyanús személyekkel kapcsolatos tevékenységet,

- kórokozó-hordozókkal kapcsolatos tennivalókat,
- ételmérgeзések esetén szükséges teendőket.
- A háziorvos az észlelt közegészségügyi-járványügyi és egészségügyi hiányosságokról és az általa megtett intézkedésről értesíti a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala járási (fővárosi kerületi) népegészségügyi intézetét (a továbbiakban: járási népegészségügyi intézet).

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatokra a védőnő és a háziorvos bevonásával rendszeresen sor kerül. Minden évben lehetőség van a - helybe érkező - tüdőszűrő vizsgálaton való részvételre is, amely a 40 év fölöttiek részére ingyenesen igénybe vehető.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátásokat a lakosok meghatározott egészségügyi állapotukra tekintettel a vármegye székhelyen vehetik igénybe. A gyermekek logopédiai fejlesztése az óvodában és iskolában fejlesztő gyógypedagógussal történik.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított – fejlesztő és rehabilitációs – ellátásokat nyújtó intézmény (fogymegyek, pszichiátriai vagy szenvedélybetegek ápolását, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmenti elhelyezést nyújtó intézmény és egyéb speciális ellátást nyújtó intézmény) a településen nincs. Az ilyen típusú ellátást a megye más településén vehetik/veszik igénybe a településen élők.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a köznevelési és szociális intézményekben (általános iskola, óvoda és bölcsőde) biztosítja a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztályok egészséges, korszerű étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az új óvodaépületben főzőkonyha, az iskolában és a bölcsődei telephelyen melegítő konyha működik. A korszerű, magas minőségű ételt az iskola részére is az óvoda-bölcsőde konyhája biztosítja a szociális étkeztetés mellett.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. Az önkormányzat célja egy új iskolai tornacsarnok megépítése és az új helyi sportegyesületi tulajdonban lévő sportcsarnok bővítése. Kiemelten fontos kültéri sportpályák (pl.: labdarúgópálya, baseball pálya, dobó, futó és tenispálya) létesítése is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Családsegítő Szolgálat szociális alapellátást nyújt, amely a családsegítés keretében a településen élők szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének elősegítése céljából.

A Veszprémben működő Családok Átmeneti Otthonába nemesvámosi állandó lakcímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek és törvényes képviselőik is elhelyezésre kerülhetnek.

A házi segítségnyújtást a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulásának Egyesített Szociális Intézménye által Nemesvámoson 1 fő szociális gondozó látja el. A házi segítségnyújtás olyan szociális szolgáltatás, amely az

igénybe vevő személy önálló életvitelének fenntartása érdekében szükséges ellátást – szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. Az ellátás célja azokról az időskorú személyekről való gondoskodás, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, és róluk nem gondoskodnak; azon pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, valamint szenvedélybetegekről való gondoskodás, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek, valamint azokról a személyekről való gondoskodás, akik a kórházi ellátás, rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetükbe történő visszailleszkedés céljából segítséget igényelnek önálló életvitelük fenntartásához. Településünkön az ellátás ingyenesen igénybe vehető.

Az étkeztetés az idős személyek részére biztosított szociális szolgáltatás, amely minden 65 év fölötti idős személy részére, valamint életkortól függetlenül a rokkantsági ellátásban részesülők részére elérhető a községben.

g) drogprevenciós szolgáltatások

Az önkormányzat kiemelten fontosnak tartja a drogprevenciót. Lényeges a rendőrséggel való együttműködés, a gyermek- és fiatalkorú bűnözés megelőzése, az ifjúságvédelem, és a droghasználat veszélyeire való felhívás, valamint a családon belüli erőszak megelőzése.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, minden megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. Az előző pontokban ismertetett szolgáltatások nyújtása során felmerült hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk, az Önkormányzat és az általa fenntartott intézmények ellen ilyen eljárás nem indult. Elsődlegesnek tartjuk a szolgáltatásokat igénybe vevő ellátottak tájékoztatását.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Míg az egyenlő bánásmódhoz való jog mindenkit megillet, addig az esélyegyenlőség biztosítása a jogalkotó részéről külön intézkedések, jogszabályi rendelkezések megtételét követeli meg. Ezeket nevezzük általában pozitív intézkedéseknek. Az Ebktv. 11. § (1) bekezdés a) pontja szerint az előnyben részesítés: nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését az a rendelkezés, amely egy kifejezetten megjelölt társadalmi csoport tárgyilagos értékelésen alapuló esélyegyenlőtlenségének felszámolására irányul, ha az törvényen vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeleten, illetve kollektív szerződésen alapul, és határozott időre vagy határozott feltétel bekövetkeztéig szól. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat célzó ellátások általában véve is pozitív intézkedésekkel segítik a rászorulókat, a pozitív megkülönböztetést szükség esetén az eljárások, illetve a szolgáltatások nyújtása során érvényesíti az Önkormányzat, illetve a szolgáltató intézmény annak érdekében, hogy a leghátrányosabb helyzetben lévőket kompenzálja, esélyegyenlőségüket biztosítsa.

Az alábbi táblázat adatai azért üresek, mert Nemesvámos Község Önkormányzata népkonyha szolgáltatás igény hiányában nem működik.

3.6.2. Népkonyha

Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények a Községi ház, a Művelődési ház, a templomok, a civil szervezetek. Az állandó helytörténeti kiállításnak is helyet adó önkormányzati tulajdonú épület és udvara rendszeresen színtere a falu idős, nyugdíjas korú lakosai közösségi együttléteinek. Nemesvámos kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, lakosainak többsége lokálpatrióta. A lakosság egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A községben működő civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel hozzájárulnak a település közösségi életének erősítéséhez, a falu fejlődéséhez. A 2020-as évben a covid járvány következtében a szokásos programok többnyire elmaradtak, és elsődleges cél a járvány terjedésének megállítása, az egészség megőrzése és helyreállítása volt. Az önkormányzat a helyi civil szervezetek tevékenységének végzéséhez rendszeresen nyújt anyagi támogatást.

A helyi kötelező közzolgáltatási feladatok megszervezése, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, közterületek tisztántartása biztosított. A közzolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2022)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
3	igen	1 623	1

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

A közösségi együttélés zökkenőmentes, nem beszélhetünk etnikai konfliktusokról, nemzetiségek közötti problémákról. Az idetelepülőkkel a lakosság jellemzően befogadó.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A szolidaritás és felelősségvállalás mind a magánemberekben, mind a községben működő gazdasági szervezetekben jelen van, mely jellemzően felajánlások formájában nyilvánul meg. Az egyházak adományokkal, segélykoncertekkel támogatják a rászorultakat. A civil szervezetek aktívan részt vesznek a különböző adománygyűjtési akciókban. Az óvodában működő Szülői Munkaközösség tagjai kiveszik részüket az óvodai önkéntes munkában. Az önkormányzat évről-évre szervez adománygyűjtést és adományosztást a szociálisan rászoruló személyek élelmiszercsomaggal történő segítése céljából. A Családsegítő - és Gyermejjóléti Szolgálat ruhagyűjtéssel és más adományjuttató akciókkal segít a helyi rászorulóknak.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Településünk nem jellemző a kulturális sokszínűség.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Lakossági önszerveződésekéről hivatalunknak nincs tudomása.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen roma nemzetiségi önkormányzat nincs.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem minden álláskereső rendelkezik a lehetőségeire vonatkozó információkkal, nem mindenki regisztráltatja magát.	Álláskereső, ellátásból kiesett álláskereső segítése.
Álláskereső különböző anyagi helyzete.	Adománygyűjtés szervezése, szociális támogatások biztosítása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői, gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekszegénység következményei széleskörűek és hosszú távúak. Az alacsony jövedelemmel rendelkező családokban nevelkedő gyermekek rosszabbul teljesítenek az iskolában, nagyobb valószínűséggel rosszabb lesz az egészségi állapotuk, és nehezebben birkóznak meg az élet nehézségeivel. Ezek a következmények segítik annak megértését is, hogy a szegénységben élők élethelyzete hogyan kapcsolódik az antiszociális viselkedéshez és a bűnelkövető magatartáshoz. A gyermekszegénység következményei a társadalmi költségek oldalán is megjelennek: pénzben kifejezhető, hogy a kormányzatok mennyit költenek a gyermekszegénység hatásainak enyhítésére, ugyanakkor gazdasági költsége van annak, hogy a szegény gyermekek nem tudják megvalósítani a bennük rejlő lehetőségeket.

2023. január 1-jén Nemesvámos község lakossága 3158 fő volt, ebből a 0-14 éves korú gyermekek száma 579 fő. A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermekek nevelésében. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 545	1 487	3032	50,96%	49,04%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			101	3,33%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	279	256	535	9,20%	8,44%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	57	41	98	1,88%	1,35%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a

halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg. A szegénységben élő gyermekek száma nem jelentős, fogyatékkal élő gyermek nincs a településen.

Nemesvámoson az évek óta növekvő gyereklétszám mellett meglévő kevés óvodai férőhely jelenti a legnagyobb – a gyerekek esélyegyenlőségével kapcsolatos – problémát, azonban az önkormányzat által elnyert 460 millió Ft EU-s pályázati forrás által megépült 4 csoportszobás óvoda épületét 2018. őszén vehették birtokba a gyerekek.

2019. nyarán részben saját forrásból, részben jelentős hazai forrás felhasználásával átépítésre került a régi használaton kívüli óvodaépület 3 csoportszobás bölcsődévé és az óvoda átalakításával létrejött és 2019. november 4-től működik a térítésmentes bölcsődei ellátás is a településen. 2023. szeptembertől 5 csoportszobával működik az óvoda.

Az óvodai nevelésben résztvevő gyermekek létszáma az elkövetkezendő években várhatóan további emelkedést mutat, ezért az önkormányzat az óvoda további bővítését tervezi. Már elnyert pályázati forrásból bővíteni kívánja az óvodát, új csoportszobaszárny kerül kialakításra és elektromos üzemű konyha, a kialakítás teljes mértékben megfelelő lesz óvodai és bölcsődei funkciók vonatkozásában egyaránt, tehát a későbbiekben, akár bölcsődeként is működhet majd az új épületszárny, két új csoportszobával. Ezenkívül az épület másik oldalán még egy újabb csoportszoba is kialakításra kerül, az óvoda épület fejlesztése, bővítése által összesen 4 új csoportszoba kerül majd kialakításra.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	1	0
2017	1	0
2018	0	0
2019	1	9
2020	2	18
2021	1	4
2022	0	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Védelembe akkor kell venni a gyermeket, ha a szülő, vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevitelével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A védelembe vett gyermekek száma a településen évek óta alacsony. A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között a szociális helyzetnek nagy szerepe van.

Hátrányos helyzetű (HH) az a gyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, és/ vagy alacsony a szülők iskolai végzettsége, vagy alacsony a szülők foglalkoztatottsága, vagy elégtelen

lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények között él. Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül legalább kettő fennáll. A településen hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nincs, hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapítása iránt 2023-ban a jegyzőhöz egyetlen kérelem sem érkezett.

Bár a településen nincsenek hátrányos helyzetű gyermekek, problémaként említhető a gyermekek különböző anyagi helyzete. A kevésbé jó anyagi helyzetben lévő gyermekek segítségét, támogatását, a jelzőrendszer működését folyamatos feladatunknak kell tekintenünk.

A gyermekek testi épségének megőrzése is nagyon fontos célnak tekinthető, hiszen előfordul időnként, hogy szülői felügyelet nélkül késő estig maradnak kint a közterületeken gyermekek. A polgárőrség vállalhat ebben jelentős szerepet.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	32
2017	29
2018	11
2019	7
2020	9
2021	3
2022	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alapján a gyermek szociális helyzete alapján jogosult többek között a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére.

Annak a gyermeknek, illetve fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában, a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában az önkormányzat jegyzője egyszeri, 6.000,- Ft összegű pénzben nyújtott támogatást biztosít.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 2016-tól évről-évre jelentős mértékben csökkent, ami a gyermekek szociális körülményeinek javulásával függ össze.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az önkormányzat önként vállalt feladatuként újszülött támogatás biztosításával hangsúlyozza a gyermekvállalás és család fontosságát. Az egyszeri támogatás a gyermek születésével összefüggő anyagi terhek csökkentésére irányul. A támogatás igénylésére vonatkozó feltételeket Nemesvámos Község

Önkormányzata Képviselő-testületének az újszülöttek támogatásáról szóló 22/2015. (IX.4) önkormányzati rendelete tartalmazza.

A támogatás nem függ a szociális helyzettől, alanyi jogon minden helyi újszülött számára igényelhető, de a közteherfizetési kötelezettségek elkerülése érdekében a rendelet a támogatást felhasználási kötelezettséghez, illetve a cél szerinti felhasználás igazolásához köti. A támogatás biztosításával az önkormányzat a gyermekvállalás és család fontosságát hangsúlyozza.

Újszülött támogatásban 2022-ben 27 gyermek részesült, a támogatás összege gyermekenként 60.000,- Ft. volt.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	9	9	18
2017	12	7	19
2018	10	7	17
2019	9	8	17
2020	8	8	16
2021	6	7	13
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	4	27	7	n.a.	0	12
2017	3	22	5	n.a.	0	8
2018	3	23	7	n.a.	0	0

2019	6	1	53	n.a.	0	0
2020	4	1	62	n.a.	0	0
2021	7	4	48	n.a.	0	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen étkezhethetnek. Ezen felül 50 %-os kedvezményben részesülnek a három vagy többgyermekes családban élő gyermekek is.

A tankönyvellátás minden gyermek részére ingyenes.

Az utóbbi években nyári gyermekétkeztetés iránti igény nem volt a településen.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

A népesség-nyilvántartás adatai alapján a településen magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek (3-18 éves korig) az elmúlt években egyáltalán nem volt.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Településünkön egyáltalán nincsenek hátrányos helyzetű családok, külföldről visszatérők sincsenek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált lakókörnyezet a településen nincs, ezért nem jelentkezik problémaként a szegregált kör .

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermek nincs, ilyen irányú kérelem az elmúlt években a jegyzőhöz egy alkalommal sem érkezett. Ennek ellenére az önkormányzat biztosítja azokat a feltételeket, amelyek által javíthat az esetlegesen hátrányos helyzetűvé váló gyermekek esélyein.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői ellátás az egészségügyi alapellátás körébe tartozik. Ez azt jelenti, hogy a települési önkormányzatok kötelesek gondoskodni arról, hogy a védőnő a gyermekes családok rendelkezésére álljon. Ilyen a területi védőnők és az iskola-védőnők munkája. A területi védőnők fontos életszakaszoknál vannak jelen a család életében, így a várandósság alatt, az újszülött fogadásánál, a családi élet kialakításánál, vagy amikor gyermekünk óvodába vagy iskolába készülődik. Az óvodai ellátásban is ők vesznek részt. Régebben a házi gyermekorvossal közösen látták el a körzeteket. A szabad orvosválasztással megszűnt ez a fajta szoros együttműködés; a védőnők a védőnői tanácsadóban önállóan működnek, de megmaradt a kötelezettségük, hogy amennyiben egészségügyi beavatkozást tartanak szükségesnek, azt jelezzék a gyermek kezelőorvos, házi gyermekorvos - illetve az anya problémái esetén a háziorvos - felé.

A védőnők elsősorban megelőző tevékenységre, egészségfejlesztésre képzett szakemberek. Általában a területi védőnő az, akivel a család közvetlen kapcsolatban áll. Elvileg a nővédelmi feladat keretében segíti az anyaságra való felkészülést, illetve részt vesz a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében. Ő végzi a várandós anyák gondozását is: vagy otthonukban látogatja meg a gondozásba vett kismamákat, vagy a tanácsadóban lehet őt felkeresni segítségért. (A jogszabály rendelkezik a látogatások gyakoriságáról; eszerint a várandósság ideje alatt legalább öt alkalommal látogatja meg a védőnő a várandós anyát.)

A gyermekágyas időszakban is fontos a védőnő szerepe. A babával hazaérkező, sokszor bizonytalan, megerősítést váró anyákat látja el az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint családtervezéssel kapcsolatos tanácsokkal. A területi védőnők manapság egyre nagyobb hangsúllyal hívják fel a figyelmet az anyatejes táplálás fontosságára, s különösen az első 6 hónapban fokozott figyelemmel kísérik a szoptatás folyamatát, megtanítják a helyes technikát, és a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira adnak tanácsot. A védőnő gyakorlatilag már a legelső óráktól ott van a család közelében, hiszen a kórházból való hazakerülés után már két napon belül meglátogatja az újszülöttet és édesanyját, majd hat hetes korig hetente felkeresi őket. A gyermek első hat évében a területi védőnők az eleinte gyakoribb, majd később ritkuló családlátogatások, illetve tanácsadás keretében folyamatosan részt vesznek a gyermek gondozásában. Az újszülöttek, a koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti okok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek testi, mentális, lelki fejlődését fokozott figyelemmel kísérik. A beteg gyermekek otthoni ápolását segítik tanácsaikkal. A családokat tájékoztatják az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, szervezik, nyilvántartják a védőoltások beadását. Ha a gyermek fejlődésében elváltozást észlelnek, ezt jelezniük kell a megfelelő szakembernek (elsősorban a házi gyermekorvosnak), vagy a szülőt kell hozzá irányítaniuk. Az anyának is szüksége lehet lelki támogatásra, megerősítésre, vagy a neveléshez-gondozáshoz szükséges javaslatokra, amiért szintén fordulhat a védőnőhöz.

A területi védőnő sokféle irányba ágazó teendői között fontos szerepe van az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok elvégzésének. Rendeletek szabályozzák a védőnői feladatkörben elvégzendő szűréseket. Eszerint a védőnőknek a gyermek 1, 3, 6 hónapos korában a testi fejlődés (súly, hossz, fej-, és mellkőrfogat), a pszicho-motoros és a mentális fejlődés, illetve az érzékszervek működésének (látás, kancsalság, hallás) vizsgálatát kell elvégezniük, valamint a BCG-heg ellenőrzését. 1 éves életkorban és aztán 6 éves korig évente a testmagasság, testtömeg vizsgálatát, a fejlődés, tápláltsági állapot értékelését, az esetleges fejlődési problémák: a pszichés, motoros, mentális, szociális fejlődés, a magatartásproblémák vizsgálatát végzik. De ide tartozik az érzékszervek működésének szűrése, a beszédfejlődés kontrollálása és a mozgásszervek elváltozásának szűrése (lúdtalp, gerinc-elváltozások) is. 3-6 éves életkor között évente megméri a gyermek vérnyomását. Ha a szűrési eljárás során bármilyen eltérést észlelnek, írásban kell jelezzék a házi gyermekorvosnak.

Nemesvámoson a megnövekedett lakosságszám miatt 2021. szeptember 1-jétől 2 fő látja el a védőnői feladatokat.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	104	104
2017	1	112	112

2018	1	114	114
2019	1	98	196
2020	1	111	222
2021	2	109	218
2022	2	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Településünkön a háziorvos gyermekorvosi feladatokat is ellát. A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben a háziorvos által, aki ellátja az iskolaorvosi feladatokat is. Az óvodában, bölcsődében, és az általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket tanácsadás egészít ki.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	0	n.a.
2017	1	0	0	0	n.a.
2018	1	0	0	0	n.a.
2019	1	0	0	0	n.a.
2020	1	0	0	0	n.a.
2021	1	0	0	0	n.a.
2022	1	0	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A helyi óvodában biztosított a logopédus jelenléte, a logopédiai szűrésen minden gyermeknek kötelező részt venni, és szükség esetén a gyermekek részére ingyenesen biztosított a logopédiai terápia.

Rehabilitációs ellátásra a településen nincs lehetőség. Speciális ellátási igényre vonatkozó szolgáltatás Veszprémben vehető igénybe.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekvédelem rendszerében a személyes gondoskodást nyújtó ellátások egyik alapellátási formája. A családsegítő szolgálat olyan szociális alapellátás, amely a családsegítés keretében a településen élők szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése céljából nyújt általános és speciális segítséget. A Gyermekjóléti Szolgálat célja a gyermekek testi, lelki fejlődésének, családban történő nevelésének elősegítése. Ennek érdekében a szolgálat rendszeres kapcsolatot tart fenn a védőnővel, a háziorvossal, a nevelési – oktatási intézmények gyermekvédelmi felelőseivel. Az alapellátás igénybevételének feltétele a család együttműködési szándéka. Az ellátás térítésmentesen vehető igénybe.

2020. évben a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál 60 fő, 20 család állt családgondozás alatt együttműködési megállapodás alapján. 2020-ban a Családsegítő Szolgálatnál az éves forgalom 508. A szolgálatnál az együttműködési megállapodás alapján gondozott kliensek közül 46 fő már az előző években is, 14 fő pedig az első alkalommal kért, illetve fogadott el segítséget. 6 család esetében indult új családgondozás 2020-ban. 20 kliensnél eseti gondozás történt, ami 1-5 találkozást jelentett, illetve adományok, szolgáltatások közvetítésében történt segítségnyújtás.

Speciális szolgáltatások, mint Biztos Kezdet Gyerekház vagy Tanoda városunkban nem működnek tekintettel arra, hogy a község állandó népességének életszínvonala alapján ezek működtetése jelenleg nem indokolt. A gyermekszegénység jelensége településünkön igen kis mértékben fordul elő, így állandó kompenzációs szolgáltatásokra nincs szükség. Néhány esetben találkozunk olyan nehéz élethelyzettel, mely segítségnyújtást, esetleges beavatkozást igényel. Ezeket a helyzeteket a helyi intézmények, civil szervezetek megfelelő módon, szükség esetén összefogással kezelik.

e) gyermekek napközbeni ellátása, bölcsődei ellátás

Nemesvámoson működik egy térítésmentesen igénybe vehető önkormányzati fenntartású óvoda-bölcsőde és egy alapítványi működésű, magyar-angol nyelvű alapítványi fenntartású magánóvoda és családi bölcsőde

Az alábbi táblázat az önkormányzati fenntartású, térítésmentesen igénybe vehető bölcsődére vonatkozó adatokat tartalmazza.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0

2019	24	12
2020	36	43
2021	36	54
2022	36	34

Forrás: Önkormányzati adatok

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	22	22	0	0	22	22
2017	0	0	22	24	0	0	22	24
2018	0	0	22	19	0	0	22	19
2019	0	0	21	19	0	0	45	31
2020	0	0	21	19	0	0	57	62
2021	0	0	21	19	0	0	57	75

Forrás: TelR, KSH
Tstar, önkormányzati
adatgyűjtés

Az ingyenesen igénybe vehető bölcsőde 2019. őszétől biztosítja a településen a bölcsődei ellátást.

f) gyermekvédelem

Kialakult veszélyeztetettség esetén a családgondozás célja a veszélyeztető tényezők megszüntetése, belátható határidőn belül.

Amennyiben a kiskorú gyermek testi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármi ok folytán veszélybe kerül, a családgondozó javaslatot tesz a védelembe vételre. A védelembe vétel a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettségének megelőzésére, megszüntetésére szolgál. A környezet és a szakemberek odafigyelése, a jelzőrendszer működésének szinten tartása, javítása elengedhetetlen. 2020-ban 3 gyermek volt érintett védelembe vétel ügyében.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása is biztosított a Családsegítő Szolgálatnál. A gondozás során a szakember segíti az anyát abban, hogy születendő gyermekét fogadni tudja, adományok szervezésével, és a csecsemő ellátásához szükséges felszerelések előteremtésével. Amennyiben az anya lakhatása nem megoldott és természetes támaszai nincsenek, a családsegítő elősegíti a családok átmeneti otthonában vagy anyaotthonba történő felvételét.

Ha a szülő valamilyen egészségügyi, szociális, lakhatási probléma miatt átmenetileg nem tudja megoldani gyermeke családban történő elhelyezését, kérheti az átmeneti gondozást. A Családok Átmeneti Otthona Veszprém-ben működik. A szülő kérelmére 2020. évben egyetlen gyermek sem került elhelyezésre.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészséges életmód szerves része a mozgás, és a sportolás. A településen sok lehetősége van a gyermekeknek, fiataloknak a szabadidő aktív eltöltésére, többek között a sportegyesületek keretei között. A településen működő egyházak és alapítványok évek óta együttműködnek egymással abban, hogy a nyári szünidő teljes időtartalma lefedett legyen a gyerekek részre biztosított táborokkal, melyek aktív, hasznos elfoglaltságot jelentenek a helyi fiataloknak. Az önkormányzat minden nemesvámosi lakóhellyel rendelkező gyermek egyházi, alapítványi táboroztatásához anyagi támogatást biztosít, ezzel csökkentve a szülők pénzügyi terheit a nyári táborok kiadásainak vonatkozásában. A helyi civil szervezetek (Ifjúsági Klub, Nyugdíjas Klub) egy része aktív szerepet vállal a gyermeknap, a mikulás ünnepség és a falunap megrendezésében is. Az önkormányzat a civil szervezetek támogatásának rendjéről szóló 12/2010. (XII. 16.) rendelete alapján anyagi támogatást biztosít a helyi civil szervezetek részére annak érdekében, hogy a község társadalmi élete minél színesebb legyen. Az önkormányzat 2010. évben építette meg korszerű játszótérét a Patak parkban, mely közkedvelt az óvodás korú gyermekes szülők körében. A parkban akadálymentes illemhely került megépítésre, melyben pelenkázó is elhelyezésre került. Kikapcsolódási lehetőséget jelentenek a parkban megépített kemencés körpavilon mellett a szalonnasütők is, melyet a falu lakossága használhat.

A településen élő különböző korosztályok igényeinek megfelelően épült kültéri erőnléti edzőgép együttes, illetőleg petanque pálya, röplabdapálya, továbbá az ún. „Green City” mozgalom jegyében a park teljes növénykultúrájának fejlesztésére is sor került.

2019. évben az önkormányzat a Veszprémhez közel eső felén, a Veszprém- Nemesvámos közötti kerékpárút mellett megépítette az ún. Kétkerekes Völgykapu elnevezésű kerékpáros pihenőt, mely szintén a „Green City” mozgalom jegyében valósult meg. A park selfie pontként és játszótérként is funkcionál, közkedvelt, gyakran látogatott színtér a településen élők körében.

A nagyon magas és évről-évre növekvő gyermeklétszám alapján indokolt egy sportcentrum létrehozása is a településen.

Az önkormányzat céljai között szerepel egy sportcentrum kialakítása: atlétikai pályák, tenispályák, futball- és baseballpályák kiépítése és az ehhez szükséges infrastruktúra megvalósítása pályázati forrásból. A sportcentrum új lehetőséget teremtene a gyermekek és fiatalok részére a szabadidő hasznos eltöltésére, valamint elősegítené a testi fejlődést és az egészség-megőrzést is.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei)

Az iskola az egészséges életmódra neveléssel hatékonyan befolyásolhatja a tanulók szemléletét, viselkedését, s ezáltal hozzájárulhat ahhoz, hogy szellemileg és fizikailag is egészségesebb felnőttekké váljanak. A megújuló, kompetencia alapú oktatásban az egészséges életmódra is komplex szemlélettel kell felkészíteni a gyerekeket. A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés, fontos tehát, hogy az energiabevitel tekintetében, valamint a tápanyagok arányának szempontjából is megfelelő legyen az étrend, és legyen elegendő a mennyisége, tápláló, változatos és finom. Az egészséges táplálkozási követelményeket szem előtt tartva figyelembe kell venni az élelmiszerek energia-, zsír-, fehérje-, ásványianyag- és vitamintartalmát. Az egészségesen táplálkozó, aktív és kiegyensúlyozott gyerekek jobban teljesítenek az iskolában, jobb eredményeket érnek el a sportban, kevesebbet hiányoznak betegség miatt az iskolából, kevésbé hajlamosak az elhízásra és az ezzel összefüggő

betegségekre (pl.: cukorbetegség, magas vérnyomás, szív- és érrendszeri betegségek), sikeresebbek társas kapcsolataikban és nagyobb valószínűséggel lesznek felnőtt korukban is egészségesek.

Az önkormányzat a köznevelési, szociális intézményekben (általános iskola, óvoda-bölcsőde) biztosítja a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztályok egészséges, korszerű étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az önkormányzati fenntartású óvoda konyhája biztosítja a minőségi étkezést a térségből beszerzett alapanyagok felhasználásával. Az önkormányzat tervei között szerepel egy új korszerű kulturális központ megépítése, melyben étterem és ahhoz kapcsolódó konyha is helyet kapna. A beruházás megvalósítása esetén az önkormányzat vagy külső vállalkozó által működtetett konyha újabb munkahelyek teremtését eredményezhetné.

Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, vagy fiatal évek óta nincs nyilvántartva a településen, így a szünidei egyszeri meleg étkezést senki sem vette igénybe, ugyanakkor a kapcsolódó jogszabályok alapján a rendszeres gyermekvédelmi ellátásban részesülők számára biztosítható a szünidei étkeztetés a tavaszi, nyári, őszi és téli szünetben. Az önkormányzat 2016. évtől biztosította a szünidei gyermekétkeztetést a rendszeres gyermekvédelmi ellátásban részesülők (kb. 6-11 fő) részére. 2018-tól azonban szünidei gyermekétkeztetés iránti igény nem volt a településen.

j) eltérő kultúrájú, vagy hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Nemesvámoson egyáltalán nincsenek hátrányos helyzetű gyermekek.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A pozitív diszkrimináció, hátrányt csökkentő megkülönböztetés, esélykiegyenlítés csoportra, személyre vonatkozó jogi, adminisztratív vagy egyéb segítséget jelent, melyre a csoport vagy személy valamilyen szempontból a többséghez képest hátrányos helyzete ad okot. Indítéka a domináns egyén vagy csoport együttérzése, megértés, illetve a másik fél követelése vagy tiltakozása a gazdasági és társadalmi igazságtalanság ellen. Szándéka a szolidaritás, az embercsoportok közötti gazdasági vagy társadalmi igazságtalanság enyhítése, vagyis az esélyegyenlőség megteremtése.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során az önkormányzat pozitív diszkriminációval segíti a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási,

magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher: Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulóknak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont).

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során. A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	71	0	0,00
2017	91	0	0,00
2018	111	0	0,00
2019	121	0	0,00

2020	129	0	0,00
2021	132	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	4	1,27
2017	n.a.	14	4,55
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	1	0,31
2020	n.a.	1	0,29
2021	n.a.	1	0,28

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0

2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Az óvodában és az általános iskolában egyaránt tanulhat különleges bánásmódot igénylő gyermek, sajátos nevelési igényű gyermek beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek éppúgy, mint a kiemelten tehetséges gyermek. Az óvodai és általános iskolai nevelésben nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció. Az önkormányzat segíti az intézményeknél jelentkező infrastrukturális és humánerőforrás szükségletek maximális kielégítését.

A helyi általános iskolában tanuló hátrányos helyzetű gyermekek nem rendelkeznek nemesvámosi lakóhellyel és életvitelszerűen nem a településen élnek.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodának és az általános iskolának nincs gyógypedagógus dolgozója. Az iskola és az óvoda is rendelkezik az egyéni fejlesztés számára megfelelő szobával.

Logopédiai ellátás helyben megoldott. A korai fejlesztés és a nevelési tanácsadás Veszprémben vehető igénybe.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermek csoportok száma – gyógypeda gógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógyped agógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellá tási helyek száma (gyógypeda gógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermek ek száma (gyógyped agógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógy pedagógi ai gyermek cso portok száma (TS 086)	Gyógypedag ógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek ek száma az integráltan oktatott SNI gyermek ek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermek csoport a jutó gyermek ek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	104	3	90	1	71	0	0	24
2017	112	4	106	2	91	0	0	23
2018	114	5	136	2	111	0	0	22
2019	98	5	136	2	121	0	0	24
2020	111	5	136	2	129	0	0	26
2021	104	5	138	2	132	0	0	26
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	16	4	19,69	53,65
2017	0	16	4	19,25	47,40
2018	0	16	4	19,88	57,23

2019	0	16	4	20,44	53,52	
2020	0	17	4	20,29	50,72	
2021	0	18	4	19,72	48,17	
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	34
2017	37
2018	29
2019	39
2020	39
2021	43

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Nemesvámoson szükséges a helyi Petőfi Sándor Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolának bővítése a megnövekedett gyermeklétszám miatt. Az önkormányzat tervezi az iskola épületének bővítését pályázati forrásból.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Helyzetelemzésünk során igyekeztünk feltárni, hogy érvényre jutottak-e az esélyegyenlőségi szempontok. Összességében elmondhatjuk, hogy a gyakorlatban érvényesülnek, hiszen a hátrányos megkülönböztetés

semmilyen módjával sem találkoztunk. Nincsen jogellenes elkülönítés az oktatási-nevelési intézményeken belül. Nem tapasztalható szegregáció egyik intézményben sem.

Az önkormányzattal szemben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatti szankció megállapítására nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településen működik egy Waldorf szellemiségű általános- és középiskola is. Jellegéből adódóan nehéz a két iskolát összehasonlítani, hiszen alapjaiban eltérő a tanítás és nevelés módszertana is.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

Egyre elterjedtebb, hogy maguk a köznevelési, gyermekjóléti intézmények adomány gyűjtési programokat szerveznek vagy részt vesznek adomány kiosztásában. A feladatok ellátásában a civil szervezetek, az egyházak részvétele bővíti a segítségnyújtás eszközeit.

Az önkormányzat a tehetséges fiatalok támogatását szolgáló díj alapításáról szóló 13/2011. (VI. 23.) önkormányzati rendelete alapján a sport, a kultúra, a művészetek területén nyújtott kimagasló teljesítményük elismeréseként a helyi fiatalok részére FiTe-díjat adományoz, mely az elismerésen felül pénzjutalommal jár, segítve ezzel további előre jutásukat.

Az önkormányzat együttműködve a családgondozóval, annak jelzése esetén a különböző tehetséggondozó programokban való részvételét elősegíti a nehéz anyagi körülmények között élő tehetséges gyerekeknek.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	12
2017	n.a.	n.a.	n.a.	8
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlőség vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
folyamatosan növekvő gyermeklétszám a településen	Az óvodai férőhelyek bővítése elnyert pályázati forrásból.
	A helyi általános iskola bővítése.
Nincs a településnek sportcentruma, ami elősegítené a gyermekek és fiatalok részére a szabadidő hasznos eltöltését, valamint a testi fejlődést és az egészségmegőrzést.	Sportcentrum kialakítása: atlétikai pályák, tenispályák, futball és baseball pályák kiépítése és az ehhez szükséges infrastruktúra megvalósítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikk (3) bekezdése rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők eleve rosszabb gazdasági helyzetben vannak, mivel hátrányosabb a munkaerőpiaci helyzetük (jellemzően kevesebbet keresnek és alacsonyabb pozíciókban dolgoznak, mint a férfiak); valamint a háztartáson belüli gondoskodási terhek (háztartásvitel, gyereknevelés, idős és beteg hozzátartozókról való gondoskodás) is jórészt rájuk hárulnak. Egy 2018-as reprezentatív felmérés azt mutatta, hogy a legnagyobb problémát a piaci munka és a háztartási, gondoskodási munkák összeegyeztetése jelenti a nők számára.

Ez magában foglalja mind az anyaság és a munkavállalás konfliktusát, mind az idős szülőkről, fogyatékkal élő hozzátartozókról való informális gondoskodást. A 40–60 éves nőknek különösen jelentős problémát jelent a gondoskodási munkák és a bér munka összeegyeztetése, gyakran nem csak a gyermekeikről, hanem párhuzamosan az idős szülőkről is gondoskodniuk kell, ezért nehezebben tudnak kötött

munkarendű, teljes munkaidős állást vállalni. A lakhatás és megélhetés biztosítása különösen problémássá válhat, ha egy nő egyedül marad gyerekeivel egy párkapcsolati szétválás miatt, az egyedülálló anyák anyagi terhei nagyon súlyosak.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát: az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint:

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén,
- szociális biztonság területén.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Tény, hogy az országos adatok alapján a nők gazdasági aktivitása alacsonyabb a férfiakénál – és e különbségnek csak egyik vékonyka szelete a női élethelyzetből, az anyaságból fakadó inaktivitás (CSED, GYED, GYES). Sajnos gyakran találkozhatunk azzal, hogy a nők háttérbe szorulnak a munkavállalást illetően, valamint gyakran a női bérek mértéke elmaradást mutat a férfiak béréhez képest annak ellenére, hogy a Mt. 12.§-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál, különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és a nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújtanak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kaphatnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között szerepelne az is, hogy az érintett csoportokból (férfiak és nők) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 14 évnél fiatalabb gyermeket, összesen hány gyermeket nevelnek, illetve közülük hányan egyedülállók. A nemenkénti foglalkoztatási arány településünkön az elmúlt években közeledett egymáshoz.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen

	%	%	%
2016	0,65	1,54	1,10%
2017	0,85	1,42	1,14%
2018	0,95	2,14	1,55%
2019	1,4	1,91	1,66%
2020	2,33	2,21	2,27%
2021	2,05	2,01	2,03%
2022	2,01	1,41	1,98%

Forrás: TeIR, Nemzeti
Munkaügyi Hivatal

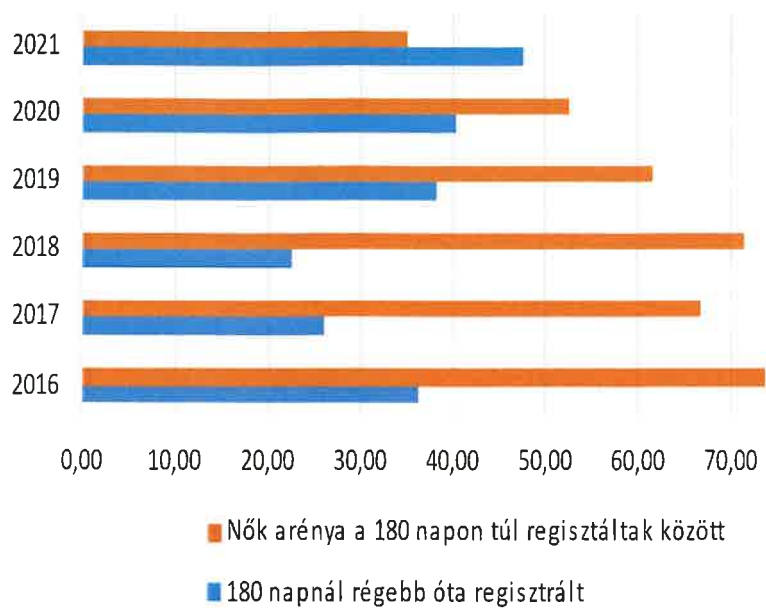
Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

Összességében elmondható, hogy a munkanélküliség aránya a nők körében magasabb, ez összetársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél belül (TS 058)
	%	%
2016	36,36	75
2017	26,09	66,67
2018	22,58	71,43
2019	38,24	61,54
2020	40,43	52,63
2021	47,62	35
2022	41,67	33,33

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

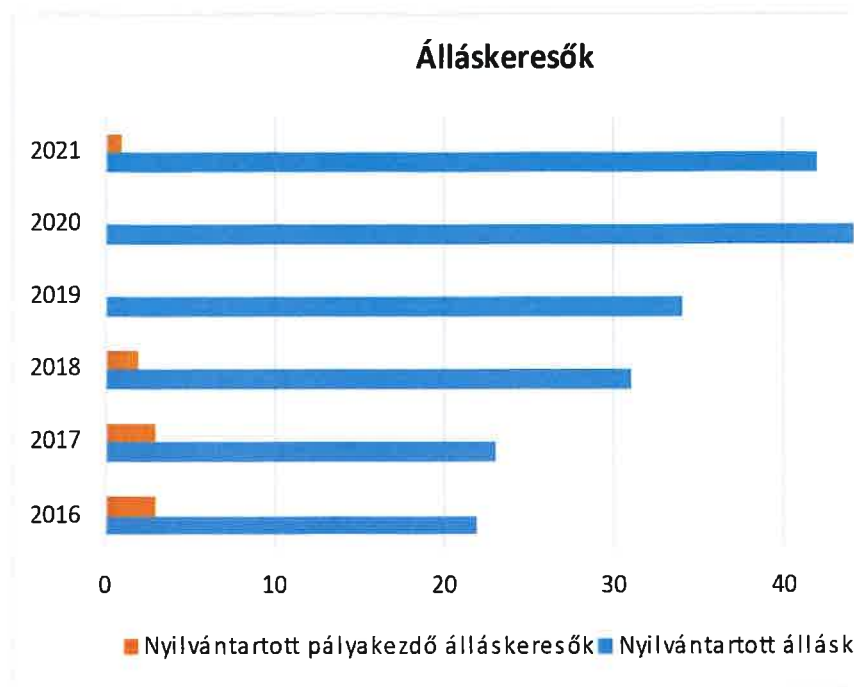
180 napnál hosszab ideje álláskereső

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	22	3
2017	23	3
2018	31	2
2019	34	0
2020	47	0
2021	42	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma községünkben folyamatosan alacsony.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen foglalkoztatást segítő és képzési program nincs, a munkanélküliek alacsony száma ilyen program bevezetését nem indokolja. Ugyanakkor az önkormányzat EFOP pályázati forrás felhasználásával térítésmentesen biztosított a helyi lakosok részére különböző tanfolyamokat, mint pl. angol nyelv, varrás, csokoládékészítés, fényképezés, számítástechnikai ismeretek, stb.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nincsen adat arra vonatkozóan, hogy a településen miként áll összefüggésben a nők iskolai végzettsége és foglalkoztatottsága. A községben működő gyárakban, üzemekben szalag mellett dolgozó betanított munkásoknak számos munkalehetőség adódik. A Nemesvámoson élő alacsony végzettségű nők a helyi cégeken kívül a veszprémi munkahelyek kínálatából is válogathatnak.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, számos formája létezik. Megmutatkozhat például a munkára való jelentkezés és a munkaviszony létesítése során (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem kíván nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenségnek nevezzük, mikor egy munkavállaló előmenetele a munkahelyi hierarchiában csak egy bizonyos szintig lehetséges, a fölé nem tud lépni a láthatatlan üvegplafon miatt, melynek oka a hátrányos megkülönböztetés – a jelenség elsősorban a női munkavállalók körében jellemző). A településen a vizsgált időszakban nem jelentettek nőkkal szembeni hátrányos megkülönböztetést, a foglalkoztatás területén jelentkező, a nőket érintő hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeit segíti a megfelelő férőhellyel rendelkező óvoda és bölcsőde megléte. A nők elhelyezkedése szempontjából fontos tényező, hogy a gyermekek napközbeni ellátása megoldott.

A községben rugalmas munkaidőkezdésre nincs példa.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	104	104
2017	0	112	112
2018	1	114	114
2019	1	98	98
2020	1	111	111
2021	2	218	109
2022	2	221	110

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

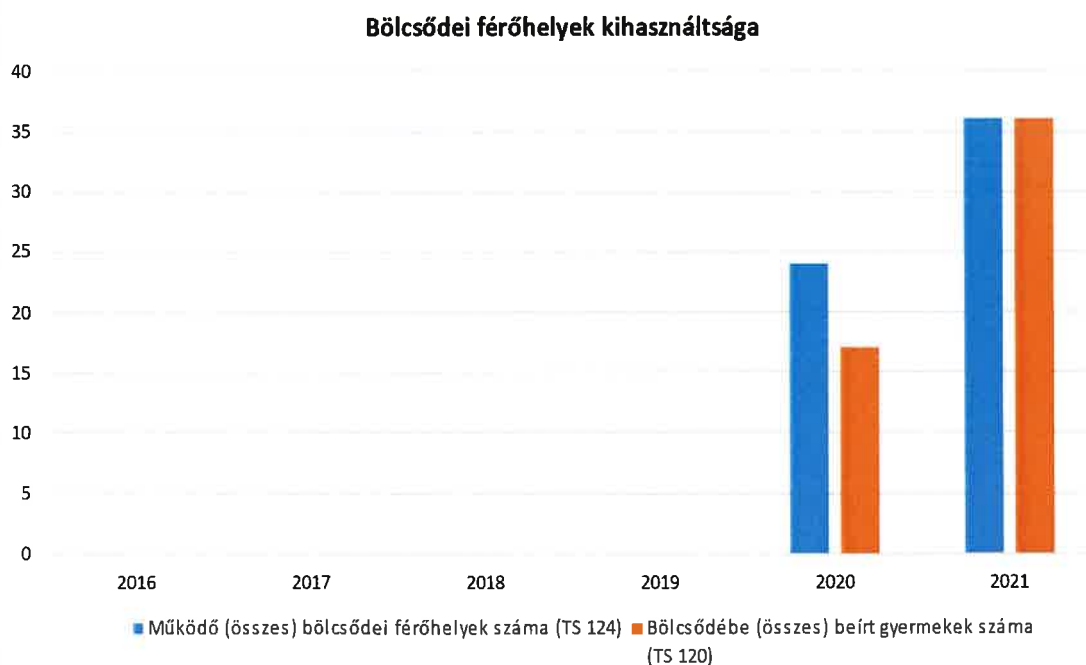
5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	12	24
2020	43	36
2021	54	36
2022	54	36

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	22	22	0	0	22	22
2017	0	0	22	24	0	0	22	24
2018	0	0	22	19	0	0	22	19
2019	0	0	21	19	0	0	45	31
2020	0	0	21	19	0	0	57	62
2021	0	0	21	19	0	0	57	75

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Magyarországon érvényesülő jelenlegi demográfiai folyamatok mellett különös jelentőséggel bír a családtervezés. A gyermekvállalási kor kitolódott, a családokban vállalt átlagos gyermekszám csökken. A megváltozott társadalmi-gazdasági helyzetben szemléletváltásra van szükség, amely a hagyományos nemi

szerepek (házimunka és a gyermeknevelés feladatai, karrier) értelmezésével és újragondolásával mindkét nem számára azonos esélyeket biztosít a munka világában és a családi életben is. Fontos szülőklubok szervezése, mert tematikus foglalkozásokon a szakemberek (védőnők, gyermekorvosok, gyógytornász, pszichológus, dietetikus...) olyan ismereteket adhatnak át, praktikus készségeket fejleszthetnek, szemlélet formálhatnak, amelyek az attitűdök pozitív változásának irányába hathatnak. A kluboknak közösségformáló szerepük is van, mivel a szülők egymás tapasztalataiból merítve, egymástól tanulva megbeszélhetik a mindennapi problémákat. A településünkön a kisgyermekes szülők is találhatnak baba-mama klubot és más civil szervezetek, szakemberek által tartott különböző tematikus foglalkozásokat.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnő szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az általános iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

2020. január 1-től jogszabály változás miatt a családvédelmi koordináció, mint feladat jegyzői hatáskörbe került. Veszprém vármegyében 2021. évben Veszprém, Óvári Ferenc út 7. szám alatt nyílt meg a Veszprémi Áldozatsegítő Központ.

Az áldozatsegítő szolgálat a bűncselekmények és tulajdon elleni szabálysértések áldozati számára:

- ügyviteli támogatást nyújt a bűncselekmény következtében szükséges ügyintézési nehézségek enyhítése érdekében,
- érzelmi segítségnyújtást, illetve ingyenes pszichológiai tanácsadást biztosít,
- ingyenes jogi tanácsot ad, szükség esetén támogatást nyújt pártfogó ügyvédi szolgáltatás igénybevételéhez,
- elősegíti az azonnal pénzügyi segélyhez és állami kárenyhítéshez való hozzáférést,
- támogatást nyújt védett szálláshely igénybevételéhez

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A családsegítő által nyújtott szolgáltatás tartalma: a jelzéshez igazodó információnyújtás, szolgáltatás-közvetítés, után-követés, a krízishelyzet kezelése szakszerű krízisjelzésfogadással és szakértőhöz való irányítással. A gondozás során a szakember segíti az anyát abban, hogy születendő gyermekét fogadni tudja, adományok szervezésével, és a csecsemő ellátásához szükséges felszerelések előteremtésével. Amennyiben az anya lakhatása nem megoldott és természetes támaszai nincsenek, a családsegítő elősegíti a családok átmeneti otthonában vagy anyaoththonba történő felvételét.

Ha a szülő valamilyen egészségügyi, szociális, lakhatási probléma miatt átmenetileg nem tudja megoldani gyermeke családban történő elhelyezését, kérheti az átmeneti gondozást. A Családok Átmeneti Otthona Veszprém-ben működik. 2020. évben fiatalkorú válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása nem történt, ilyen jellegű problémáról nem érkezett jelzés. Átmeneti gondozás mellett végzett családgondozás Nemesvámoson élő gyermek esetében nem volt.

5.6. A nők szerepe a helyi közéletben

Nemesvámoson a képviselő-testület minden tagja férfi, ennek az az oka, hogy az önkormányzati választáson női jelölt nem indult. Községünkben az önkormányzat bizottságainak vannak női tagjai. A hivatal dolgozói között többségben van a női munkaerő.

Megállapítható, hogy településünkön jelenleg nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünkre nem kimondottan jellemző a nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák jelenléte. A gyermekét egyedül nevelő nők esetében a szegénység kockázata magasabb.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

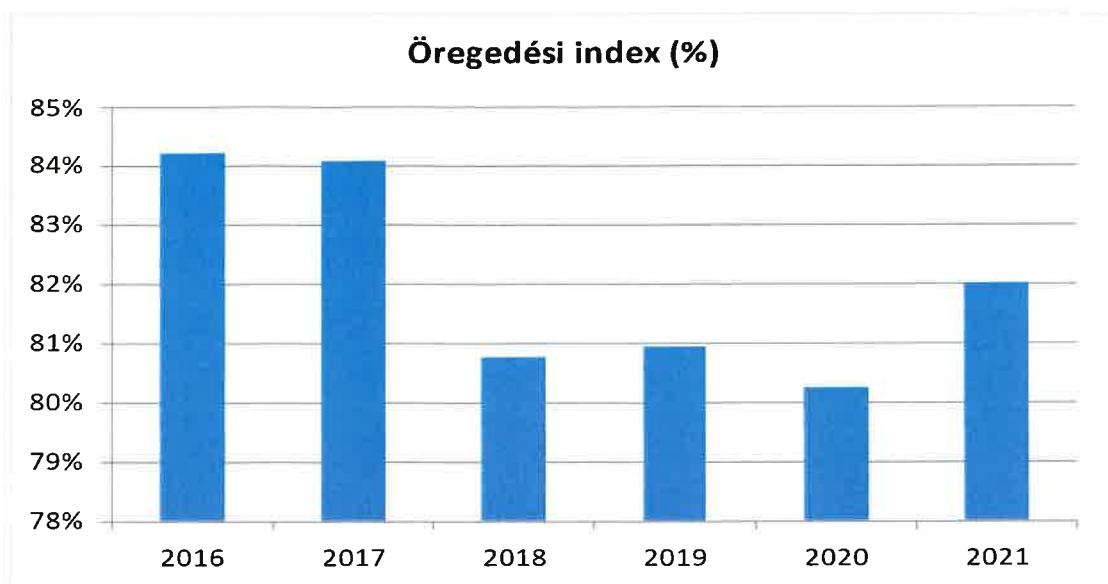
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekét egyedül nevelő anyák esetében a szegénység kockázata magasabb.	Gyermekeket egyedül nevelő szülők részére szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások, célzott támogatások biztosítása.

6. Az idők helyzete, esélyegyenlősége

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	374	444	84,23%
2017	391	465	84,09%
2018	412	510	80,78%
2019	433	535	80,93%
2020	443	552	80,25%
2021	465	567	82,01%
2022	496	579	81.,1%

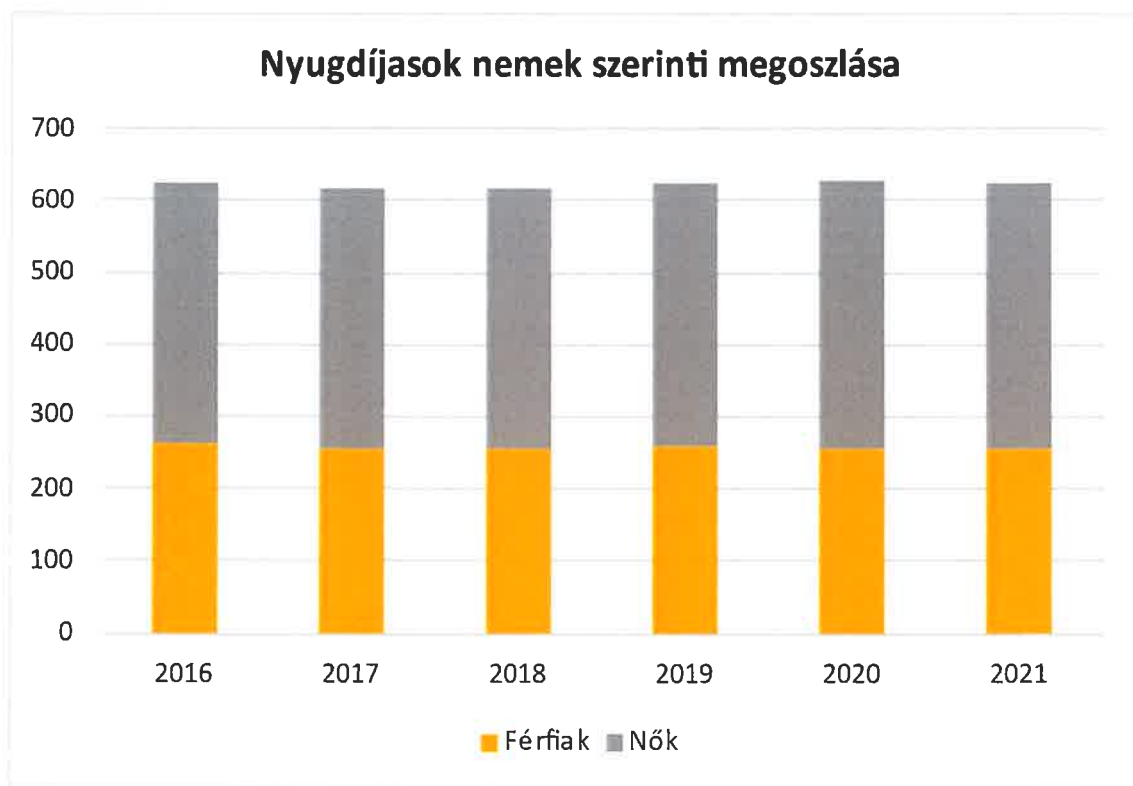
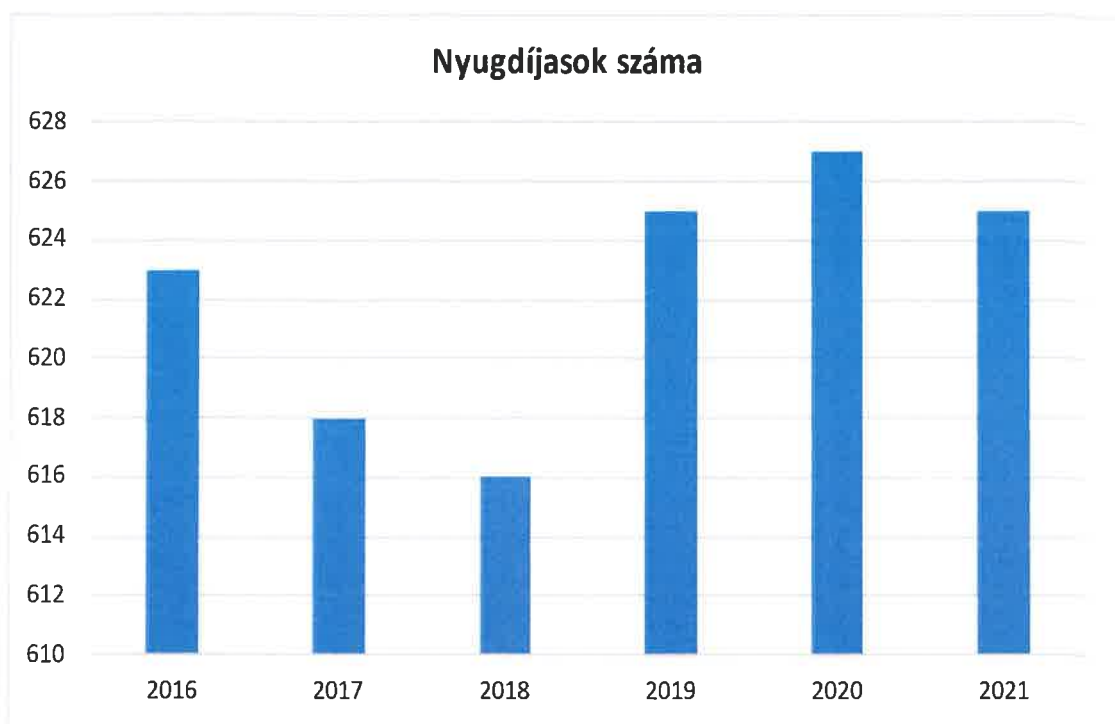
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer alapján az időskorú saját jogú nyugdíjra (öregségi nyugdíj, rehabilitációs járadék) és/vagy hozzátartozói nyugdíjra (özvegyi, árvaellátás, szülői, baleseti hozzátartozói nyugellátás, özvegyi járadék) lehet jogosult.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	261	362	623
2017	256	362	618
2018	254	362	616
2019	258	367	625
2020	257	370	627
2021	255	370	625
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

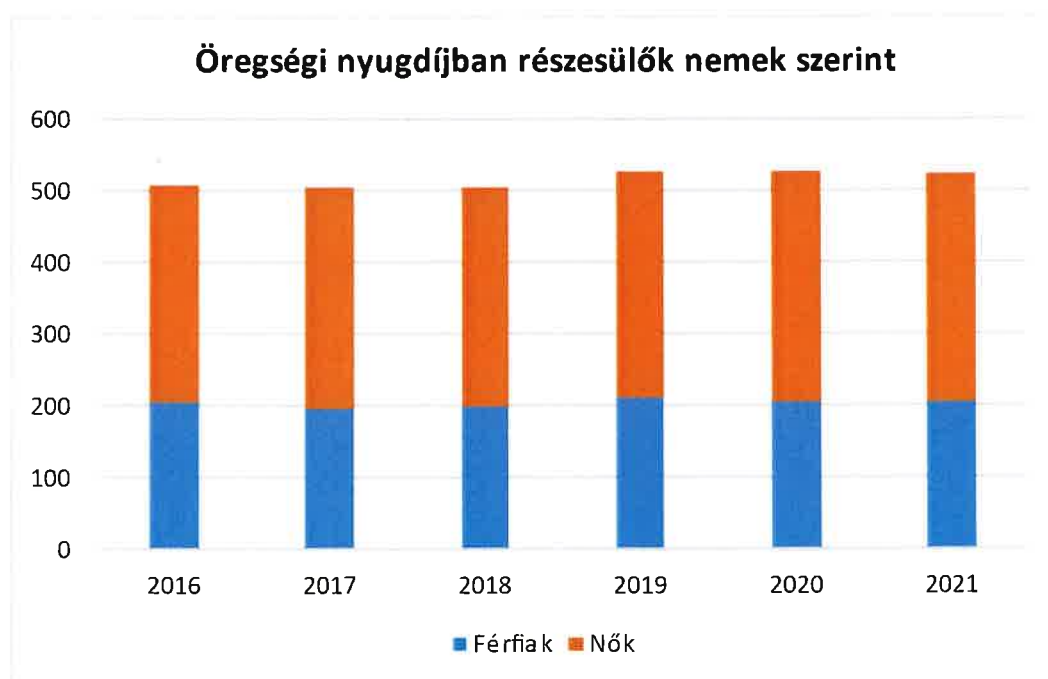
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	14	0	205	304	2	6	0
2017	14	0	198	307	1	8	0
2018	13	0	201	305	2	9	0
2019	11	0	211	316	1	7	0
2020	12	0	207	320	1	7	0
2021	12	0	206	319	3	9	0

Forrás:

TelR,

KSH

Tstar

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- a település abban a szerencsés helyzetben van, hogy csökken az átlagéletkor,
- magasabb az élve születések száma, mint a halálos esetek száma,
- jellemző a nők hosszabb élettartama.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előre haladva fokozatosan csökken a házasságok, és növekszik az egyedülállók, az özvegyek aránya.

Az időskorban jellemző megbetegedések a daganatok, keringési zavarok, szív és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák -mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemző a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

Nemesvámoson a legnagyobb problémát az idősök esélyegyenlőségének témakörében az jelenti, hogy nagyon magas az egyedül élők aránya. Nagyon sokan elveszítették házastársukat és egyedül élnek, gyermekeiktől, más rokonaiktól távolt.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A korosztály erőssége a megbízhatóság, a nagy szakmai tapasztalat és az aktív munka befejeztével a megnövekedett szabadidő. Fontos lenne a fiatalabb generációk munkájának kiegészítéseként – a hatályos jogszabályoknak megfelelően – részmunkaidőben, helyettesítéssel, távmunkában lehetőséget teremteni az idősek foglalkoztatására. Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, nehezebben tudnak elhelyezkedni, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Kiemelt figyelmet kell fordítani a nyugdíj előtt álló korosztályra.

A saját jogú nyugdíjasok foglalkoztatásához kapcsolódó közteherviselés szabályaiban 2019. január 1-jétől jelentős változás állt be. Januártól a nyugdíjasok – a Munka Törvénykönyve szerinti – munkaviszonyban történő foglalkoztatása nem keletkeztet biztosítási jogviszonyt. A jelentős változás érintette a nyugdíjas munkavállaló járulékfizetését és a munkáltató adófizetési kötelezettségét is. A nyugdíjas munkavállaló esetében ez azt jelenti, hogy a munkaviszonyból származó jövedelme után csak 15 % személyi jövedelemadó fizetési kötelezettsége keletkezik, miközben a munkáltatónak a nyugdíj melletti munkaviszonyban foglalkoztatott dolgozók munkabére után nem keletkezik további közteherfizetési kötelezettsége.

Ezenkívül nagy változás, hogy 2020. július 1-jétől már nemcsak a munkaviszonyban álló, hanem foglalkoztatási formától függetlenül minden munkát végző saját jogú nyugdíjas is mentesül a biztosítási- és járulékfizetési kötelezettség alól, melynek következtében:

- Növekedni fog a nyugdíjas munkavállalók nettó bére.
- A nyugdíj melletti munkavégzéssel szerzett jövedelem járulékmentessé válik, így már nem vehető figyelembe az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset.
- Továbbá, nem számít bele a nyugdíjnal a szolgálati időbe.
- Az egyéni járulékok mellett nem kell megfizetni a nekik munkát adó cégek szociális hozzájárulási adóját és a szakképzési hozzájárulást.

A nemesvámosi idős korosztály foglalkoztatottsági mutatóiról, illetve arról, hogy a már nyugdíjas személyek vállalnak-e munkát kereset-kiegészítésként nem rendelkezünk információval, adattal.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	22	23	31	34	47	42
41-45 év (TS 042)	Fő	3	2	2	0	7	2
	%	13,64%	8,70%	6,45%	0,00%	14,89%	4,76%
46-50 év (TS 043)	Fő	3	3	3	1	3	3
	%	13,64%	13,04%	9,68%	2,94%	6,38%	7,14%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	1	2	3	2	1
	%	0,00%	4,35%	6,45%	8,82%	4,26%	2,38%
56-60 év (TS 045)	Fő	2	3	5	2	3	3
	%	9,09%	13,04%	16,13%	5,88%	6,38%	7,14%
61 éves, vagy afellel (TS 046)	Fő	3	1	7	12	11	13
	%	13,64%	4,35%	22,58%	35,29%	23,40%	30,95%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat azt szemlélteti, hogy a különböző korcsoportok milyen arányban jelennek meg a nyilvántartott állás keresők között. Az idős korosztály aránya településünkön nem kiemelkedő.

- b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen.

Az idős korúak társadalmi szerepvállalása megmutatkozik abban, hogy a településen 20 éve működik aktív Nyugdíjas Klub. A településen megrendezésre kerülő rendezvények bonyolításában, vendéglátásban a klub aktívan közreműködik. Rendszeres programjaikon 20-30 tag vesz részt, kirándulásokat szerveznek, felkeresik a haza történeti értékeit, látványosságait, egymás ünnepeiről sem feledkeznek meg.

Az önkormányzat évek óta ápol kiváló kapcsolatot a Nyugdíjas Klubbal, tevékenységét rendszeresen támogatja.

A Borostyán Népdalkör Nemesvámoson 1998-ban alakult önszerveződő csoportként a nyugdíjas klub tagjaiból. Először csak a község rendezvényein szerepeltek, majd beléptek az „Élet az Éveknek” Nyugdíjas Szövetségbe. Az ő általuk szervezett bemutatókon, versenyeken évről-évre számos elismerést kapnak. Sok a felkérésük a megyében és a megyén kívül is. Céljuk a népi hagyományok ápolása, a falu jó hírnevének öregbítése. Élvezik az együtt éneklés örömeit, amikor megfélekedhetnek a mindennapok gondjairól és kiénekelhetik magukból fájdalukat, örömeiket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi alapellátás biztosított a faluban, melynek célja a prevenció és a gyógyítás. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a háziorvos feladatkörébe tartozik különösen az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

Az önkormányzat kötelező feladataként biztosítja a településen élő rászoruló idősök számára a szociális alapszolgáltatásokat. Az étkeztetést, házi segítségnyújtást, a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása keretében valósítja meg az önkormányzat. A családsegítő szolgáltatás biztosítását a családgondozó intézkedése alapozza meg.

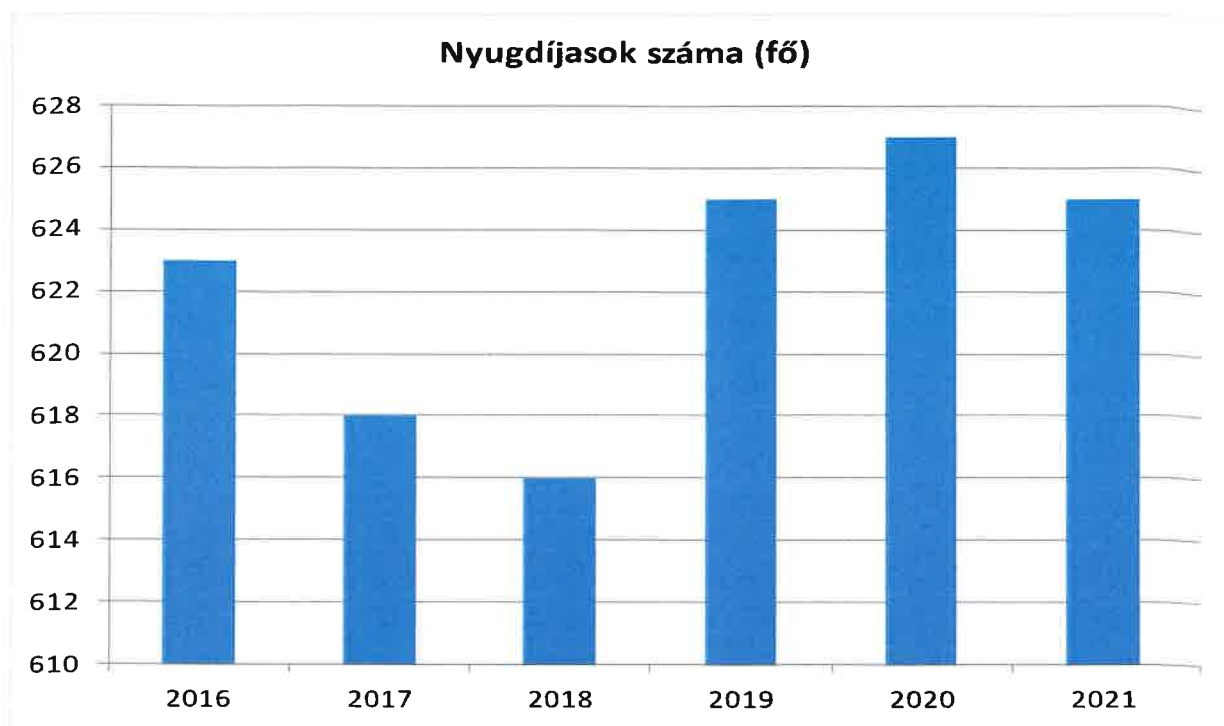
Nappali ellátásra a településen ez idáig nem volt igény. Felmérésére 2019. évben sor kerül, igény esetén a pályázati lehetőségek felkutatására összpontosít majd az önkormányzat. Az érintettek zöme tájékozott a szociális szolgáltatások igénybevétele tekintetében.

Településünkön nincs időotthon, ami biztosítaná az idős személyek 24 órás felügyeletét, szakemberek jelenlétét, az otthon lakóinak folyamatos felügyeletét és gondozását. Az önkormányzat tervezi a jövőben egy időotthon létrehozását, hiszen időről időre felmerül ilyen jellegű igény a lakosság részéről.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	261	362	623
2017	256	362	618
2018	254	362	616
2019	258	367	625
2020	257	370	627
2021	255	370	625
2022	n.a.	n.a.	n.a.

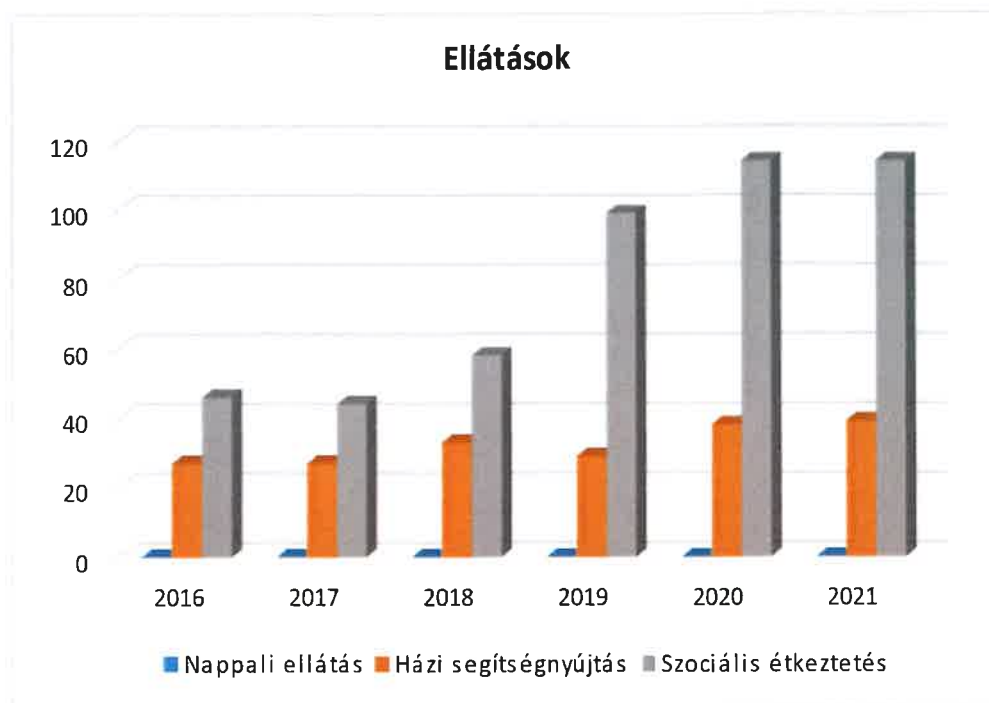
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	374	0	27	46
2017	391	0	27	44
2018	412	0	33	58
2019	433	0	29	99
2020	443	0	38	114
2021	465	0	39	114
2022	496	0	37	120

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy - a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló – személyi gondozást kell nyújtani.

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmenetijelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- a) koruk,
- b) egészségi állapotuk,
- c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- d) szenvedélybetegségük, vagy
- e) hajléktalanságuk miatt.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A helyi közszolgáltatások terén az idősokkal való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a község minden állampolgára részére biztosított, amely egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. A településen kulturális programok, események biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését, továbbá segítik a szolgáltatások megközelíthetőségét, a közlekedés kedvezményes igénybevétele.

A tartalmas szabadidő eltöltésének hasznos formája lehet a nem kifejezetten nyugdíjasok számára létrehozott civil szervezetekben történő tevékenykedés. A községben több ilyen szervezet is működik idős emberek aktív közreműködésével.

c) idősök informatikai jártassága;

Az idősök informatikai jártassága különböző. Településünkön az idős korosztály részére – EFOP-os pályázat keretében meghirdetett informatikai tanfolyam a covid járvány miatt meghiúsult.

d) a generációk közötti programok.

Nemesvámoson számos olyan program és rendezvény kerül megrendezésre, amelyben minden korosztály érdekelt lehet, ezen programok elérhetőek a fiatalok és idősök számára egyaránt. Ezek a programok, rendezvények mind lehetőséget kínálnak a generációk közötti kapcsolatok kialakítására, ápolására, és felhívják a fiatalabbak figyelmét arra, hogy az idős emberek mennyire fontos tagjai a társadalomnak, illetve a helyi közösségnek.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi körzeti megbízott időközönként előadásokat tart a nyugdíjasok részére a bűnmegelőzés, illetve áldozattá válás megelőzése érdekében. A helyi Nyugdíjas Klub vezetője aktívan szervezi a különböző programokat, kirándulásokat, előadásokat a településen élő idősök részére. Az önkormányzat tulajdonában lévő kiállítótérnek is helyet adó épületben heti rendszerességgel tölthetnek el egy kis időt egymás társaságában a helyi nyugdíjasok.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élő idősök aránya.	Programszervezés az elmagányosodás megelőzése céljából.
Folyamatos felügyeletet igénylő idős személyek nagy számban élnek a településen.	Idősothton létrehozása, ilyen célú pályázatok figyelése, pályázat benyújtása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

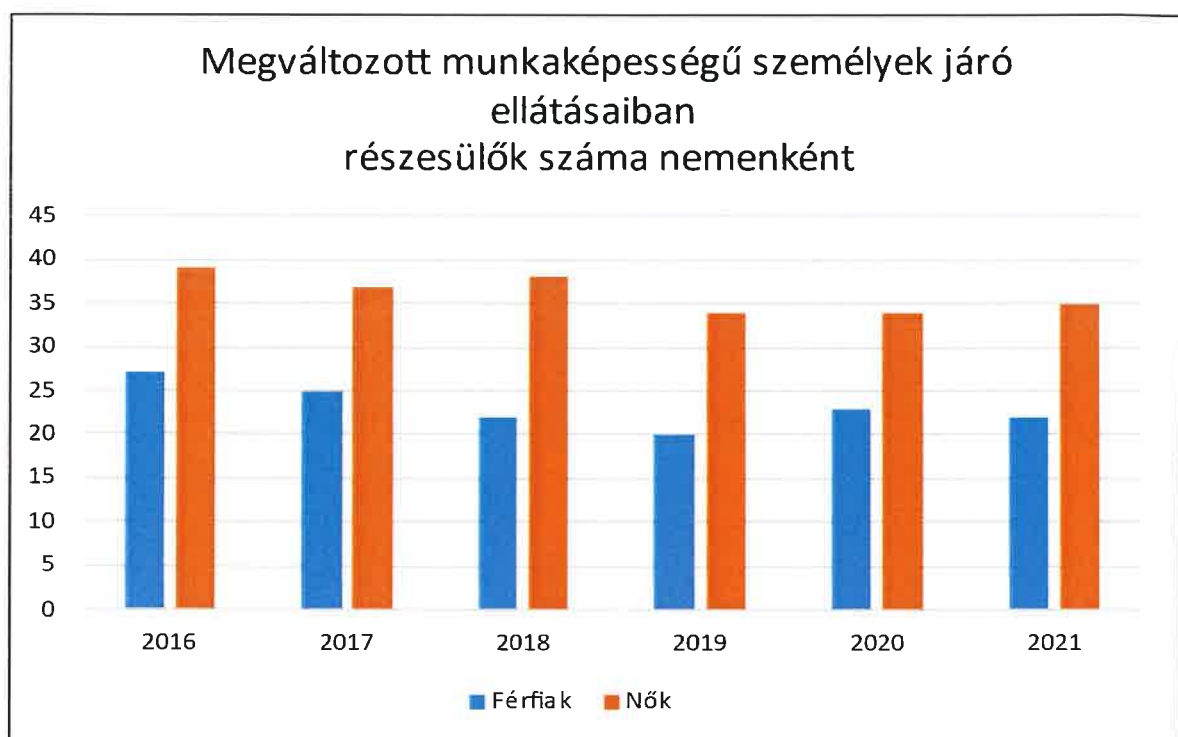
Egy társadalom fejlettségének alapvető fokmérője, hogy miként viszonyul a fogyatékkal élő polgáraihoz, mennyiben veszi figyelembe döntései során azoknak az érdekeit, szempontjait, akik valamilyen hátránnyal kénytelenek élni. Fogyatékos az a személy, aki érzékszervi, így különösen látásszervi, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során (lásd a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-át). A fogyatékoság változó fogalom, bárki bármikor fogyatékosná válhat.

A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előrehaladtával – betegség vagy baleset következtében – vált azzá.

A fogyatékkal élők munkaerőpiacon való megjelenésének előmozdítása érdekébszükséges a fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása, továbbá a közlekedési nehézségek miatt a távmunka lehetőségének biztosítása. A szociális ellátásokterületén a fogyatékos személyek esetében a saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap prioritást. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnagyobb csoport, a társadalom életének színterén való megjelenésük alapfeltétele az akadálymentesítés.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	27	39	66
2017	25	37	62
2018	22	38	60
2019	20	34	54
2020	23	34	57
2021	22	35	57
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A tényleges problémát a fogyatékkal élők esélyegyenlőségével kapcsolatban az érintettek kulturális programokhoz való hozzáférése, az akadálymentesítettség kérdésköre jelenti. A településen még most sem 100 %-os az akadálymentesítettség, ennek érdekében lépéseket kell tenni a jövőben is.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Helyzetükből adódóan elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeniük. A munkáltatók előítélete mellett a tömegközlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

Nemesvámoson a Relabor Foglalkozási Rehabilitációs Kft. 1989 óta nyújt lehetőséget a megváltozott munkaképességű személyek elhelyezkedésére, az érintettek ez által helyben tudnak dolgozni. A munka elősegíti a fogyatékkal élők személyiségfejlődését, meghatározott státuszt és elismertséget biztosít. Ezentúl a munka lehetővé teszi, hogy az ember megőrizze méltóságát és nagyobb függetlenségre tegyen szert. Ezenkívül elősegíti a társadalmi kapcsolatok kialakulását és a társadalomba való beilleszkedést.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Munkavállalás elősegítését, célját is szolgálja a belterületi út- és járdaépítés, a meglévő út- és járdahálózat folyamatos felújítása, akadálymentes gyalogátkelőhelyek létesítése, mely megkönnyíti a fogyatékossgal élő, elsősorban mozgásukban korlátozott személyek közlekedését a településen belül.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Fogyatékkal élő személy állapotával, fogyatékossgával összefüggésben lévő hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élők önálló életvitelét támogató szolgáltatások, intézmények a településen nincsenek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők részére az alábbi ellátási formák biztosíthatók:

- Fogyatékossgai támogatás: a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos

személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.
- Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott, aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül, akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.
- Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:
Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, támogató szolgáltatás.
Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

A településen minden megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személy részesül fogyatékosági támogatásban, valamint más ellátásokban is.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Településünkön csak egészségügyi alapellátás vehető igénybe, rehabilitációs ellátás igénybevételére Veszprémben van lehetőség.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az akadálymentesítés célja annak biztosítása, hogy egy fogyatékossgal élő személy egy létesítményt, vagy szolgáltatást biztonságosan, kényelmesen, önállóan tudjon használni, illetve igénybe venni. Akadálymentesítés lehet az épített környezet, használati tárgyak, eszközök tudatos kialakítása vagy átalakítása, például mozgássérülteknek egy lépcsőn való feljutás lehetővé tétele vagy látássérülteknek a tájékozódás biztosítása. Hallássérültek (hallókészüléket viselők) segítése kiépített indukciós hurok segítségével. Az informatika területén az Internet használatának elősegítése, ami aztán lehetőséget ad az elektronikus közszolgáltatások használatára is. Az internet használatát megkönnyíti a felhasználók számára az, ha akadálymentes weboldalakat készítünk. Egy weboldal akadálymentessége rendkívül sok tényezőről múlik. Ide tartozik a képek szöveges kiegészítésekkel való ellátása, a navigáció áttekinthetőségének tétele, ugrólinkek használata, megfelelő betűtípusok, és megfelelő színek választása.

A műszaki megoldások tekintetében megkülönböztetjük a személyi és intézményi akadálymentesítést. A személyi akadálymentesítés eszközei olyan mobil berendezések, amelyeket csak egyetlen személy használ, és mindig magával viheti (pl. lépcsőkuli vagy hernyótalpas lépcsőjáró). Az intézményi akadálymentesítés eszközei fixen vannak telepítve, és több rászoruló is kiszolgálhat (például korlátlift vagy emelőlap).

Nemesvámoson a háziorvosi rendelő épülete és közvetlen környezete teljes mértékben akadálymentes. A fogyatékkal élők számára Braille írásos piktogramok segítik a tájékozódást az ügyfélforgalmi helyiségekben. A Közös Önkormányzati Hivatal épületének akadálymentesítettsége anyagi források hiánya miatt nem valósult meg eddig, az épület 1 db akadálymentes mellékhelyiséggel rendelkezik a földszinten.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően amennyiben sor kerül – elsősorban pályázati forrás elnyerése esetén – a közös önkormányzati hivatal épületének felújítására, akkor az akadálymentesítés is kialakításra kerül.

Az önkormányzat hivatalos honlapja évek óta akadálymentes a gyengén látók, vakok és halláskárosultak számára is.

A helyközi közlekedésben a közszolgáltatónak kell biztosítani az akadálymentesített közlekedési eszközöket, és jelezni, hogy mely járat akadálymentesített.

- c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A településen működő posta épülete akadálymentesített, azonban a művelődési ház és a közösségi ház akadálymentesítettsége anyagi források hiánya miatt nem valósult meg. Az önkormányzat egy új korszerű multifunkcionális közösségi ház megvalósítását tervezi. Pályázati forrás elnyerésének lehetőségeit folyamatosan figyelemmel kíséri az önkormányzat, annak érdekében, hogy mielőbb megépülhessenek az új korszerű multifunkcionális közösségi ház.

A magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló 2009. évi CXXV. törvény alapján térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatást az a magyar állampolgársággal, vagy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező, valamint bevándorolt, és letelepedett hallássérült, illetve siketvak személy vehet igénybe, aki magasabb összegű családi pótlékban részesül, vagy aki fogyatékosági támogatásban részesül, vagy akinek hallássérülése legalább az egyik fülön meghaladja a 60 dB-t, vagy mindkét fülön a 40 dB-t, vagy akinek fogyatékosága – a BNO-10-es osztályozása szerint – egyidejűleg a H54-es és a H90-es csoportba tartozik.

Házasságkötési eljárás során hallássérült házasulandók esetén a jelnyelvi tolmácsot az önkormányzatnak kell biztosítani.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen működő munkahelyek akadálymentesítettségéről nincs információnk.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Az új beruházások, a járdák, utcák felújítása már akadálymentesített környezet kialakításával történik. A járdák nagyrészt akadálymentesek. A Patak parkban található játszótérnél lévő kiszolgáló helyiség teljes mértékben akadálymentesített.

- f) fogyatékosággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Nemesvámoson a település méretéből adódóan nem működik fogyatékkal élők rendelkezésére álló rehabilitációs intézmény, lakóotthon.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint a közszolgáltatások helyi szabályozása során az önkormányzat pozitív diszkriminációval (előnyben részesítéssel) segíti a célcsoportokhoz tartozókat.

7.4 Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Az ENSZ 1992-ben nyilvánította december 3-át a Fogyatékos Emberek Világnapjává, hogy ezzel hívja fel a figyelmet a fogyatékos emberek problémáira. A cél, hogy a sérült emberek ne maradjanak magukra nehézségeikkel, ne szigetelődjenek el, hanem a társadalom egyenrangú polgáraiként élhessenek.

Kifejezetten a fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nem működnek Nemesvámoson. Ilyen programok működtetésére nem mutatkozott igény városunkban. Ugyanakkor a különböző társadalmi szervezetek kezdeményezése révén megvalósuló programok lakossághoz történő eljuttatásában természetesen minden esetben partner az önkormányzat.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élő embereket a magyar társadalomban is az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapota mellett a társadalmi körülményekben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást. A fogyatékossg-ügy közösségi, tagállami, egyben hazai társadalmi ügynek tekinthető, melyben maguk az érintettek aktív szerepvállalásán túl, az érintetteket segítők, támogatók is kiemelt szerepet kapnak. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékossg miatt kiutasítás, elmondható, hogy a Nemesvámoson élők elfogadók és befogadók a fogyatékkal élő személyekkel szemben.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sport-programokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

Az önkormányzat elkötelezetten fontosnak tartja a településen működő civil szerveződések, egyesületek, alapítványok, valamint egyházak támogatását annak érdekében, hogy minél élhetőbb legyen a község az itt élők részére. Az óvoda- bölcsőde fenntartása mellett az általános iskola önkormányzati tulajdonú épületben történő tankerületi működtetése is azt a célt szolgálja, hogy a helyi gyerekek a településen tanulhassanak. A lakosság számára egész évben számos közösséget erősítő rendezvény, program kerül megrendezésre. Rendszeresen megszervezésre kerül a helyben működő vállalkozások, lakosok és civil szervezetek közreműködésével a falu közterületeinek fásítása, a településen elszórt szemét összegyűjtése. Az önkormányzat nyitott minden a lakosság érdekeit szolgáló együttműködésre és folyamatosan nyomon követi a jelentkező igényeket, elvárásokat.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

A településen 18 olyan civil szerveződés működik, melyek az önkormányzattal folyamatos kapcsolatban vannak. Ezek a klubok, egyesületek a közös célok, a kulturális, a sport, a környezetvédelmi és fejlesztési célok megvalósításához mozgósíthatóak.

A faluban működő egyházak szintén együttműködnek az önkormányzattal és a nyári gyermektáborok megrendezésével a nemesvámosi gyerekek nyári hasznos elfoglaltságát segítik elő.

A polgármester, a képviselők, civil szervezetek, az egyházak és a lakosság kapcsolata sikeresnek értékelhető, mely hosszú évek munkájának eredménye.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Nemesvámos Község Önkormányzata tagja a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulásnak. A Társulás keretein belül Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata a fenntartásában működő Göllesz Viktor Fogyatékosok Nappali Intézménye és Gondozóháza költségvetési szerv által a felnőtt értelmi fogyatékosok nappali ellátását biztosítja Nemesvámos közigazgatási területén élő lakosokra kiterjedően.

A Társulás keretein belül működő Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ és Családok Átmeneti Otthona költségvetési szerv által biztosított a családsegítés szociális alapszolgáltatás, a VKTT Egyesített Szociális Intézmény által biztosított a házi segítségnyújtás és a szociális étkeztetés a településen.

A könyvtári szolgáltató hely működtetése vonatkozásában az Eötvös Károly Megyei Könyvtárral, az orvosi ügyeleti és fogorvosi, valamint fogorvosi ügyeleti ellátás biztosítása vonatkozásában a Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatával áll szerződésben az önkormányzat.

Nemesvámos Község Önkormányzata a településen lévő közös önkormányzati hivatalt Veszprémfajsz Község Önkormányzatával közösen tartja fenn. Az óvoda-bölcsőde és a védőnői szolgálat vonatkozásában az önkormányzat szerződéses kereteken belül biztosítja a szolgáltatást Veszprémfajsz Község Önkormányzata számára.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzetiségi önkormányzat nincs.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A helyi civil szervezetek kapcsolata a célcsoportokkal jónak mondható. A civil szervezetek hatékonyan részt vesznek a település életében.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A for-profit szervezetek részt vesznek a település életében és különböző adományokkal, támogatásokkal segítik a rászorulókat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A helyi esélyegyenlőségi program megvitatására helyi esélyegyenlőségi fórum keretében is sor került.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az önkormányzat honlapján (www.nemesvamos.hu) az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program bárki számára elérhető, mely alapján az esélyegyenlőségi folyamatok, intézkedések megismerhetők és így biztosított a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

Nemesvámos Község Önkormányzatának Képviselő - testülete nyilvános ülésen tárgyalja és fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Nem minden érintett rendelkezik a lehetőségeire vonatkozó információkkal, nem minden álláskereső regisztráltatja magát.	Álláskeresők, ellátásból kiesett álláskeresők segítése.
	Álláskeresők különböző anyagi helyzete.	Adománygyűjtés szervezése, szociális támogatások biztosítása.
Gyermekek	Folyamatosan növekvő gyermeklétszám a településen.	Az óvodai férőhelyek bővítése elnyert pályázati forrásból.
		A helyi általános iskola bővítése.
	Nincs a településnek sportcentruma, ami elősegítené a gyermekek és fiatalok részére a szabadidő hasznos eltöltését, valamint a testi fejlődést és az egészségmegőrzést.	Sportcentrum kialakítása: atlétikai pályák, tenispályák, futball és baseball pályák kiépítése és az ehhez szükséges infrastruktúra megvalósítása.
Idősek	Magas az egyedül élő idősök aránya.	Programszervezés az elmagányosodás megelőzése céljából.
	Folyamatos felügyeletet igénylő idős személyek nagy számban élnek a településen.	Időszotthon létrehozása, ilyen célú pályázatok figyelése, pályázat benyújtása.
Nők	A gyermekét egyedül nevelő szülő esetében a szegénység kockázata magasabb.	Gyermekeket egyedül nevelő szülők részére szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások, célzott támogatások biztosítása.
Fogyatékkal élők	Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	A helyi művelődési ház épülete nem korszerű.	A közösségi színtereknek helyt adó épületek korszerűsítése, új épületek kivitelezése.
	Megnövekedett energiaárak.	Szélerőmű létrehozása, szél-, és napenergia hasznosítása. Az önkormányzati intézményekben az elektromos áram tárolására akkumulátorok biztosítása.
	A helyi gazdaság fejlesztésére további igény jelentkezik. A meglévő agrárlogisztikai csarnok kapacitása nem elegendő, a helyi igényeket nem elégíti ki.	Egy új agrárlogisztikai csarnok létrehozása.
	A település turisztikai adottságai nincsenek maradéktalanul kihasználva.	Balácai halomsír turisztikai fejlesztése, „Via Nemesvámos” turisztikai útvonal megvalósítása.
		Természetjáró túraútvonalak és kerékpár megálló pont fejlesztése.
		Kerékpárutak fejlesztése.
	A kezdő vállalkozók különböző anyagi lehetőségei.	Ipari inkubátorház felépítése a kezdő vállalkozók segítése céljából.
	Az úthálózat sajátos szerkezetű, a sok kis közben az útburkolat felújítása indokolt az ivóvízhálózat és csapadékvíz elvezető rendszer mellett.	Út- és járdafelújítás, csapadékvíz elvezető rendszer rekonstrukciója, ivóvíz hálózat korszerűsítése, karbantartása.
	Javítható a külterületi mezőgazdasági utak minősége.	Külterületi mezőgazdasági utak fejlesztése, csapadékvíz elvezető rendszer korszerűsítése.
	Sokféle igény jelentkezik tanulásra és az ismeretek bővítésére a felnőtt lakosság körében.	Képzések, programok szervezése civil szervezetek, klubok, és más társadalmi szervezetek részére.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák jogai nem sérülnek, biztosított számukra az egyenlő bánásmód.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénység elkerülése, megelőzése, a mélyszegénységben élő szűk kör felzárkózási esélyeinek javulása, a kitörési lehetőségeiket az önkormányzat lehetőségeihez mérten segíti.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészségének megőrzését, szabadidős programjaik minél szélesebb körű megszervezését, melyben az önkormányzatnak segítségére van a családsegítő szolgálat és a településen működő civil szervezetek is.

Az önkormányzat együttműködve a helyi körzeti megbízottal folyamatosan figyelemmel kíséri a magányos idős emberek mindennapjait. Amennyiben a szociális helyzetük megkívánja a házi segítségnyújtás és étkezés biztosított részükre, melyben együttműködik a Nemesvámosi Közös Önkormányzati Hivatal szociális és igazgatási ügyintézője, az Egyesített Szociális Intézmény és a családsegítő.

Elengedhetetlen erősíteni a nők esetén az egyenlő bánásmód elvét. Az önkormányzat segítséget nyújt a gyermeküket egyedül nevelő nőknek. Hangsúlyozottan fontos feladat az óvodai férőhelyek számának további növelése is a településen jelentkező igények alapján. A nagyobb befogadóképességű óvoda, mind a bölcsőde segíti a községben élő nők, családok életét, munkavállalásukat.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére. Fontos feladat a meglévő, még nem akadálymentes és a megépülő épületek akadálymentesítésének biztosítása annak érdekében, hogy a településen fogyatékkal élő lakosok is igénybe vehessék a különböző szolgáltatásokat, nehézségek nélkül látogathassák a különböző programokat, rendezvényeket.

Az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten saját forrásból és / vagy pályázati forrásból minden évben végez fejlesztéseket a településen, mint például útfelújítások, csapadékvíz elvezető rendszer korszerűsítése, középületek energetikai felújítása, elavult ivóvízcső hálózat rekonstrukciója. Mindezek mellett az elkövetkezendő évek fontos feladata egy multifunkcionális közösségi ház megépítése, napelem-park létrehozása, az általános iskola bővítése, korszerűsítése és az iskolai tornacsarnok megvalósítása tekintettel arra, hogy az egyre növekvő lakosságszámú településen a komfortos életkörülmények, a széleskörű szolgáltatások biztosítottak legyenek, mivel mindez a teljes lakosság érdekeit szolgálja, a helyi közösséget jobban „összekovácsolja”. Az önkormányzat elkötelezett amellett, hogy minél több pályázaton részt vegyen forrás elnyerése céljából, annak érdekében, hogy a település tovább fejlődhessen. Az elmúlt időszakban megvalósult agrárlogisztikai központ, hűtőház, hídmérleg és vásártér minél szélesebb körű kihasználása, rentábilissá tétele szintén az elkövetkezendő évek fontos feladata.

Az egész életen át tartó tanulás jegyében a helyi lakosság képzési lehetőségeinek szélesítése, ismereteik bővítése és az előadásokhoz, képzésekhez szükséges eszközök beszerzése is kiemelt cél.

A Patak parkban minden korosztály részére a sportolási, szórakozási lehetőségek fejlesztése, továbbá a falu közterületei növénykultúrájának kialakítása, újra értelmezése az ún. "Green City" mozgalom jegyében a település élhetőbbé tételét tartja szem előtt.

A helyi gazdaság erősítése érdekében egy inkubátorház felépítése olyan elképzelés, mely jól illeszkedik a már megvalósítás alatt lévő fejlesztésekhez.

Egy újabb agrárlogisztikai csarnok létrehozása is indokoltá vált, amely a helyi gazdaságot erősítené, helyi termékek értékesítését segítené, valamint a raktározást tenné lehetővé. Javítható a külterületi mezőgazdasági utak minősége, az önkormányzat célul tűzte ki a mezőgazdasági utak fejlesztését is.

A település közösségi színtereinek fejlesztése az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok átalakításával, felújításával, pl. kültéri hagyományőrző kemencés udvar létrehozása, a helyi sajátosságok, hagyományok ápolása, értékek megőrzése terén folytatott tevékenység erősíti a településen élők közösségi életét.

Az ún. szürkevíz hasznosítás támogatása a helyi lakosság körében tervezett beruházásokhoz, felújításokhoz kapcsolódóan a fenntarthatóság terén jelent előrelépést.

Az „okos városok” projekthez csatlakozás, informatikai fejlesztések a közszolgáltatások terén a községben élők komfortérzetét erősítik majd.

A településen keletkező zöld hulladék korszerű kezelésének, hasznosításának megoldása hosszú távon fontos előrelépés a fenntarthatóság terén.

A megnövekedett energiaárak miatt az önkormányzat tervei között szerepel a szél-, vagy napenergia hasznosítása, szélenergia létrehozása. A lehetséges helyszínek feltárása folyamatban van. A szélenergia felhasználásának egyik nagy előnye, hogy működése nem jár semmiféle melléktermék kibocsátásával, így környezetkímélően működik és a szél kifogyhatatlansága miatt a megújuló energiaforrások közé tartozik.

Az önkormányzati intézményekben az elektromos áram tárolására akkumulátorok biztosítását is tervezi az önkormányzat.

A turisztikai fejlesztések, a település idegenforgalmi jelentőségének megerősítése, együttműködés térségi szinten Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatával (figyelemmel arra is, hogy Veszprém 2018. decemberében elnyerte az Európa Kulturális Fővárosa címet is) kiemelten fontos a település jövőjét illetően, továbbá fejlesztési lehetőségek kidolgozása és együttműködés a Magyar Nemzeti Múzeummal a balácai római kori villagazdaság vonatkozásában országos jelentőséggel bír.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Szélérőmű létrehozása, szélenergiaárak miatt energiatarolás, és napenergiahasznosítása. Az önkormányzati intézményekben az elektromos áram tárolására akkumulátorok biztosítása.	A megnövekedett energiaárak miatt energiatarolás, és napenergiahasznosítás szükséges. Az önkormányzati intézményekben az elektromos áram tárolására akkumulátorok biztosítása.	Egy új agrárlogisztikai csarnok létrehozása	A helyi gazdaság fejlesztésére további igény termelők jelentkeznek. A létező agrár-elősegítése, meglévő agrár-csarnok kapacitása nem elegendő, a helyi igényeket nem elégíti ki, ezért szükséges egy agrárlogisztikai csarnok létrehozása.	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Nem releváns.
2	Egy új agrárlogisztikai csarnok létrehozása	A helyi gazdaság fejlesztésére további igény termelők jelentkeznek. A létező agrár-elősegítése, meglévő agrár-csarnok kapacitása nem elegendő, a helyi igényeket nem elégíti ki, ezért szükséges egy agrárlogisztikai csarnok létrehozása.	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Nem releváns.
3	Balácai halomsíri turisztikai fejlesztése, „Via Nemesvámos” turisztikai útvonal megvalósítása	A település turisztikai adottságai nem felelnek meg a turizmus területi fejlesztésének, a település maradványait kihasználva, a turizmus területi fejlesztésének növelése.	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Nem releváns.

8	Kerékpárutak fejlesztése	A kerékpárútA hálózata továbbinfrastruktúra fejleszthető.	közkedési fejlesztése, a turizmus fejlesztése.	Településfejlesztési stratégia	Országos Fejlesztési Területfejlesztési Koncepció	Pályázati és lehetőségek figyelemmel kísérése, pályázat írása, tervdokumentáció, kivitelezés.	polgármester 2028. 10. (kedd)	31. Kerékpárutak száma, kerékpárutak hossza	szálpályázati forrás	hosszú távú	Nem releváns.
9	Képzések, programok szervezése civil és szervezetek klubok, és társadalmi szervezetek részére	Sokféle igényA felnőtt lakosság tanulásra ismereteinek bővítése az ismeretek bővítése.		Szolgáltatástervezői Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Képzésekkel kapcsolatos pályázati figyelése, pályázat írása, képzések meghirdetése, képzések megtartása, dokumentálása.	polgármester 2028. 10. (kedd)	31. képzésen résztvevők száma	pályázati forrás	hosszú távú	Nem releváns.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Álláskereső, ellátásból kiesett álláskereső segítése	Nem érintett a vonatkozó információkkal, nem minden álláskereső regisztráltatja magát.	Mielőbbi rendelkezések elősegítése.	Szolgáltatástervezői koncepció	Új Roma Álláskereső Stratégia (2019-2030)	Roma Álláskereső (2019-től) munkalehetőségre, regisztrációról, szociális ellátásokról. Helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, munkahelyek teremtése, helyi vállalkozások segítése.	polgármester 2028. 10. (kedd)	31. érintettek munkát embereinek száma	száma, információk, meglévő és pénzügyi erőforrás	folymatos	Nem releváns.

2	Sportcentrum kialakítása: atlétikai pályák, gyermekek tenispályák, és szabadidő hasznos futball- és szabadidő hasznosítottását, baseballpályák elhelyezését, valamint a testi képzése és a testi fejlődést elősegítő és az eléhez szükséges egészségmegőrzés infrastruktúra megőrzését. A nat. gyermek magas és évről-évre növekvő gyermeklétszám alapján indokolt egy ilyen létesítmény létrehozása a településen.	Egy sportcentrum elősegíteni a gyermek és fiatalok részére a szabadidő hasznosítottását, baseballpályák elhelyezését, valamint a testi képzése és a testi fejlődést elősegítő és az eléhez szükséges egészségmegőrzés infrastruktúra megőrzését. A nat. gyermek magas és évről-évre növekvő gyermeklétszám alapján indokolt egy ilyen létesítmény létrehozása a településen.	Elősegíteni a gyermek és fiatalok részére a szabadidő hasznosítottását, baseballpályák elhelyezését, valamint a testi képzése és a testi fejlődést elősegítő és az eléhez szükséges egészségmegőrzés infrastruktúra megőrzését. A nat. gyermek magas és évről-évre növekvő gyermeklétszám alapján indokolt egy ilyen létesítmény létrehozása a településen.	a Településfejlesztési és Stratégia	Nemzeti ifjúsági pályázati kiírások figyelése, pályázat benyújtása, tervdokumentáció elkészítése, sikeres pályázat esetén megvalósítás.	10. 31. Sportlétesítmények száma településen.	Humán erőforrás, pályázati erőforrás.	Hosszú távú.	Az önkormányzat önállóan kívánja megvalósítani ezt a célját.
3	A helyi általános iskola bővítése	Folyamatosan növekvő gyermeklétszám jellemzi a települést, ezért szükséges a helyi általános iskola bővítése.	A tanulás elősegítése helyben.		"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	10. 31. Tanulók létszáma.	pályázati forrás	Hosszú távú.	Nem releváns.

III. A nők esélyegyenlősége

1	Gyermekek egyedül nevelő szülői részvételét, szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, célzott problémamegoldó támogatások biztosítása	A gyermek nevelő szülői részvételét, szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, célzott problémamegoldó támogatások biztosítása	Gyermekek nevelő szülői részvételét, szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, célzott problémamegoldó támogatások biztosítása	Költségvetési koncepció	"A nők pénzben szerepének erősítése családban és társadalomban" (2021-2030)	10. 31. támogatottak száma	humán pénzügyi erőforrás	és Rovid távú, havi, vagy több havi	1 Nem releváns.
---	---	---	---	-------------------------	---	----------------------------	--------------------------	-------------------------------------	-----------------

IV. Az idők esélyegyenlősége

1	Programszervezés az időskorúak számára	Magas az időskorúak aránya	aktív időszakban	éves költségvetési koncepció	Nemzeti programok, Stratégia (2023-2024)	10. 31. a programokon résztvevők száma	saját erőforrás, idők pénzügyi erőforrás	humán 1 év, folyamatos	Nem releváns.
---	--	----------------------------	------------------	------------------------------	--	--	--	------------------------	---------------

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Nemesvámos község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nemesvámos Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 270/2023.(XI.22.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Nemesvámos, 2023. november 17.

K i v o n a t

Nemesvámos Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. november 22-i nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből:

270/2023. (XI. 22.) számú határozat:

Nemesvámos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2023-2028 évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programot (HEP) és Intézkedési Tervet (HEP IT) a határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.

A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a HEP aláírására és felkéri a jegyzőt a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2023. december 28.

Felelős: Sövényházi Balázs polgármester

Nemesvámos, 2023. november 27.

Kivonat hitelül:

Jurics Tamás
jegyző